

АНОТАЦІЇ

Олена РЕБРОВА, Ольга МІКУЛІНСЬКА. ТЕРМІНОЛОГІЧНА ФУНКЦІОНАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В ПАРАДИГМІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ НАУКИ – ТЕКТОЛОГІЇ

У статті розглянуто категорію «функціональна грамотність» як основа професійного становлення майбутніх фахівців. Наведено перелік основних досліджень з питань функціональної грамотності. Показано, що в парадигмі організаційної науки щодо формування компетентних учителів музичного мистецтва і хореографії така термінологічна грамотність ефективно формується в умовах спеціальних організаційних форм вивчення науково-дослідницьких дисциплін, в яких сумісно навчаються музиканти і хореографи.

Ключові слова: компетентнісний підхід, функціональна грамотність, термінологічна грамотність, організаційна наука, тектологія, мова мистецтва, мова науки.

В статье рассмотрено категорию «функциональная грамотность» как основу профессионального становления будущих специалистов. Приведен перечень основных исследований по вопросам функциональной грамотности. Показано, что в парадигме организационной науки по формированию компетентных учителей музыкального искусства и хореографии такая терминологическая грамотность эффективно формируется в условиях специальных организационных форм изучения научно-исследовательских дисциплин, в которых совместно учатся музыканты и хореографы.

Ключевые слова: компетентностный подход, функциональная грамотность, терминологическая грамотность, организационная наука, тектология, язык искусства, язык науки.

Olena REBROVA, Olga MIKULINSKAYA. TERMINOLOGICAL FUNCTIONAL LITERACY OF ART EDUCATION IN THE PARADIGM OF ORGANIZATIONAL SCIENCE – TECTOLOGY

A list of major researches on functional literacy is given. The purpose of the article is to justify the essence of future teachers of art (music, dance) terminological literacy as the basis of their competence, as well as to justify the organizational forms of literacy formation based on the organizational science methodology.

It is shown that in the organizational science paradigm of the formation of qualified teachers of musical art and choreography, terminological literacy is effectively forming under the conditions of special organizational forms where musicians and choreographers study together. During the joint lessons, the general scientific methods of learning are used both to the phenomena of musical and choreographic art. Due to a special training organization based on the tectology laws, the conditions for the improvement of the language of art knowledge, its similar and different features understanding, scientific and linguistic, artistic and pedagogical thesaurus expanding are created, which contributes to the formation of students' terminological literacy.

Key words: competence approach, functional literacy, terminological literacy, organizational science, tectology, the language of art, the language of science.

Volodymyr CHERKASOV. THE SCIENTIFIC UNDERSTANDING OF THE STRUCTURE OF THE PERCEPTION OF MUSIC AS AN INTERACTIVE MUSICAL-PEDAGOGICAL TECHNOLOGY

У статті порушуються питання наукового осмислення структури сприймання музики як інтерактивної музично-педагогічної технології вітчизняними і зарубіжними науковцями та методистами минулого і сучасності, котрі за тих чи інших умов розробляли зміст масового музичного виховання й загальної музичної освіти. Основна увага концентрується на різних поглядах і підходах до визначення змісту та основного структурних компонентів сприймання музики.

Усвідомлення методичних підходів до виявлення етапів ознайомлення з музичним твором уможливив запропонувати наступну послідовність сприймання творів музичного мистецтва, а саме: презентація музичного твору; слухання музичного твору; інтерпретація інтонаційно-образного змісту твору; повторне слухання та обговорення на новому, вищому рівні.

Ключові слова: сприймання творів музичного мистецтва, презентація музичного твору, інтерпретація інтонаційно-образного змісту твору, повторне слухання та обговорення на новому,

вищому рівні, художньо-естетичне виховання, розвиток музично-творчих здібностей, загальноосвітні навчальні заклади.

В статье рассматриваются вопросы научного осмыслиения структуры восприятия музыки как интерактивной музыкально-педагогической технологии отечественными и зарубежными учеными и методистами прошлого и современности, которые в силу тех или тех обстоятельств разрабатывали содержание массового музыкального воспитания и общего музыкального образования. Основное внимание концентрируется на разных взглядах и подходах к определению содержания и основных структурных компонентов восприятия музыки.

Осознание методических подходов к определению этапов восприятия музыкального произведения дает возможность предложить следующую последовательность восприятия произведений музыкального искусства, а именно: презентация музыкального произведения, слушание музыкального произведения, интерпретация интонационно-образного содержания музыки, повторное слушание и анализ на новом, более высоком уровне.

Ключевые слова: восприятие произведений музыкального искусства, презентация музыкального произведения, интерпретация интонационно-образного содержания музыки, повторное слушание и анализ, художественно-эстетическое воспитание, развитие музыкально-творческих способностей, общеобразовательные учебные заведения.

It has been raised in the article the questions of scientific understanding of the patterns of perception of music as an interactive musical-educational technology by native and foreign scientists and the methodologists of past and present times, who, under certain conditions ,developed the content of the mass musical education and general music education. The focus has been concentrated on different views and approaches of defining the content and basic structural components of music perception.

Perceiving of methodological approaches to identify the stages of exploring the music work made it possible to offer the following sequence of music perception, namely the presentation of the musical work; hearing of the musical work; interpretation of intonational-figurative content of the work; and the reiterated hearing and the discussion on a new, higher level.

Key words: *perception of works of music art, presentation of the musical composition, interpretation of the intonation al-figurative content of the work, and reopening the discussion on a new, higher level of an artistic and the aesthetic upbringing, development of musical creativity, institutions of general education.*

Людмила ВАСИЛЕНКО. УЧЕННЯ ХОЛІЗМУ В СИСТЕМІ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ

Учення холізму, розглянуте в статті, дозволяє визначити шляхи організації вокальної підготовки на основі забезпечення цілісності особистості студентів-музикантів. З позиції холізму взаємодія «організмічної цілісності», «самості», «еволюції», «емердженту» та креативності відображається у категорії «особистість», підкреслюючи тем самим її духовну і фізичну, раціональну і чуттєву єдність на шляху утворення студентами власної стратегії досягнення поставленої мети.

Ключові слова: холізм, «організмічна цілісність», самості, еволюція, емерджент, креативність, особистість, вокальна підготовка.

Учение холизма, рассмотренное в статье, позволяет определить пути организации вокальной подготовки на основе обеспечения целостности личности студентов-музыкантов. С позиции холизма взаимодействие «организмической целостности», «самости», «эволюции», «эмержента» и креативности отражается в категории «личность», подчеркивая тем самым её духовное и физическое, рациональное и чувственное единство на пути создания студентами собственной стратегии достижения поставленной цели.

Ключевые слова: холизм, «организмическая целостность», самость, эволюция, эмерджент, креативность, личность, вокальная подготовка.

Liudmyla VASYLENKO. THE TEACHING OF HOLISM IN THE SYSTEM OF MUSIC STUDENTS' VOCAL TRAINING

The teaching of holism allows to define the ways of organization of vocal training based on the integrity of the personality of student- musicians. According to the theory of holism the interaction of an organismic integrity (the physiological nature of man) and self (the inner core, the source and basis of mental existence) is displayed in the category of «personality», thereby emphasizing its spiritual and physical, rational and sensible unity. Hence the personality acts as an integrated organization of all the cognitive, affective, and physical description of the individual.

The special importance in the theory of holism play the following categories of personal-professional development of the students as evolution and emergent. Evolutional method of development is characterized

by the quantitative changes that are provided due to the gradual and progressive achievement of professional neoplasms. Emergent way differs «the similarity» of development and qualitative changes. The great appropriateness in the process of vocal training effects thanks to certain determinants associated with particular emotional and sensitive nature of the personality that manages facilities for students and their aspirations. It is distinguished by the «internal dynamic» and «vital impulse» and acts as an impetus to the formation of students' own strategies for achievement.

Key words: holism, «organismic integrity», self, evolution, emergent, creativity, personality, vocal training.

Тетяна СТРАТАН-АРТИШКОВА. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ТВОРЧО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розкриваються особливості творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Обґрунтовано, що впровадження у змісті професійної підготовки майбутніх учителів технології композиторсько-виконавської діяльності дає змогу створити освітній простір, у якому досягається якісно новий рівень професійної підготовки, формується авторська спроможність майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: інноваційний підхід, творчо-виконавська підготовка, авторська спроможність, композиторсько-виконавська діяльність, майбутній вчитель музичного мистецтва.

В статье раскрываются особенности творческо-исполнительской подготовки будущего учителя музыкального искусства. Обосновано, что внедрение в содержании профессиональной подготовки будущих учителей технологии композиторско-исполнительской деятельности дает возможность создать образовательный простор, в котором достигается качественно новый уровень профессиональной подготовки, формируется авторская состоятельность будущего учителя музыкального искусства.

Ключевые слова: инновационный подход, творческо-исполнительская подготовка, авторская состоятельность, композиторско-исполнительская деятельность, будущий учитель музыкального искусства.

Tetiana STRATAN-ARTYSHKOVA. INNOVATIVE APPROACHES IN CREATIVE AND PERFORMING TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART

In the article features creative and performing training future teachers of music. Proved that implementation of the content of training future teachers of technology-composer performing activities creates the educational environment, which reached a new level of training, formed the author's ability of future teacher of music. The article reveals the importance of composer-performing work in the spiritual development of a personality. Found out the state of the problem creatively-performance training future teachers of music in educational theory and practice. The genesis and formation of musical and artistic performance in the domestic and foreign educational environment. Grounded value the concept creative and performing training of future professionals. Requirements of modern practice determine the expediency of study of new opportunities in the content and organizational methods of the learning process in Higher Musical Education, which is presented by the composer-performance training of future specialists. Implementation of a dynamic complex- integrative model of composer-performance training of teachers of musical art in the system of higher musical pedagogical education as a determinant of the development of creative professionals.

Key words: innovation, creative and performing training, the author's ability, composer and performing activities, future teacher of music.

Ірина ВЛАСЕНКО. СУЧASNІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕО У ВИКЛАДАННІ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

У статті аналізуються сучасні підходи до застосування відео у викладанні мистецтвознавчих дисциплін (інструктивно-технологічний, культурологічний, кінематографічний, психолого-педагогічний). Диференціюються види відеоматеріалів, пропонується класифікація принципів організації відеоматеріалів. Визначені підходи характеризуються взаємозалежністю й сумісністю.

Ключові слова: відео, відеоматеріали, мистецтвознавчі дисципліни, педагогіка мистецтва, художній твір, засоби кіномистецтва, музика.

В статье анализируются современные подходы относительно применения видео в преподавании искусствоведческих дисциплин (инструктивно-технологический, культурологический, кинематографический, психолого-педагогический). Дифференцируются виды видеоматериалов,

предлагается классификация принципов организации видеоматериалов. Указанные подходы характеризуются взаимозависимостью и совместимостью.

Ключевые слова: видео, видеоматериалы, искусствоведческие дисциплины, педагогика искусства, художественное произведение, средства киноискусства, музыка.

Irina VLASENKO. MODERN APPROACHES TO APPLICATION OF VIDEO IN TEACHING OF STUDY OF ART DISCIPLINES

In the article modern approaches (instructional-technological, culturological, cinematographic, psychological and pedagogical) are analysed in relation to application of video in teaching of study of art disciplines. The kinds of video data (authenticity and unauthenticity) are differentiated. Classification of principles of organization of video data is offered. These principles are conditionally-dramaturgic, complex-associative, psychological, research. As video data of study of art orientation simultaneously have qualities of scientific and artistic films facilities of artistic expressiveness of the cinema are inherent them. It provides with video data a suggestive function. The indicated approaches are characterized interdependence and compatibility. The scientifically-pedagogical aims of study of art disciplines at application of video data decide mainly artistic facilities. Inherent to video synthesis with its polysensority allows to study an art in the context of modern polyartistic educational tendencies.

Key words: video, video data, art disciplines, pedagogics of art, artistic work, facilities of cinematographic art, music.

Галина ДІДИЧ. ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПРОЦЕСУ МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ

У статті розглядаються зміст і структура процесу музичного сприймання, який включає чимало окремих особливостей, компонентів, стадій, елементів, функцій, дій, складових частин, котрі органічно взаємодоповнюють і взаємообумовлюють одна одну.

Ключові слова: музичне сприймання, зміст, структура, процес, цілісність, неподільність, діяльність, творчість, образ, асоціації, емоції.

В статье рассматривается содержание и структура процесса музыкального восприятия, который включает ряд отдельных особенностей, компонентов, стадий, элементов, функций, действий, составных частей, органически взаимодополняющих и взаимообусловливающих друг друга.

Ключевые слова: музыкальное восприятие, содержание, структура, процесс, целостность, неделимость, деятельность, творчество, образ, ассоциации, эмоции.

Halyna DIDUCH. TABLE OF CONTENTS AND STRUCTURE OF PROCESS OF MUSICAL PERCEPTION

In the article the content and structure of musical perception process that includes many individual features, components, steps, components, functions, operations, components which naturally complement one another. The process of musical perception integral and indivisible. It can be provide separate stages: perception – first, tentative, emotional and imaginative display of musical works in its objective integrity and versatility; perception – the integration of content musical work in the light of creative possibilities and individual experience of the listener in the emotional and imaginative display of its objective integrity and versatility; perception – emotional and imaginative display of musical works in its integrity and complexity, enriched individual and personal relationship listener.

The structure of musical perception – a way of combining and dynamic relationship between objective and this piece of music listener as the subject of perception. There are several constituents career structure: object, subject and the interaction of these elements, the process of perception.

Key words: musical perception, content, structure, process integrity, indivisibility, activity, creativity, image, associations and emotions.

Олена КИРИЧЕНКО. РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ ПЛАСТИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ ЖИВОПИСУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБРАЗОВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ХХ СТОЛІТТЯ (на прикладі творчості О. Осм'оркіна і П. Оссовського)

Розглядаються шляхи розвитку естетичного сприйняття пластичної виразності живопису в студієнтах художньо-графічних спеціальностей педагогічних вузів у процесі вивчення історії мистецтва. За основу обрані живописні системи ХХ століття, які представлені творчістю О. О. Осм'оркіна і П. П. Оссовського. Виявлені педагогічні умови для розвитку сприйняття пластичної виразності живопису в оригінальних творах мистецтва.

Ключові слова: естетичне сприймання, міждисциплінарні зв'язки, пластична виразність, «сезанізм», «суворий стиль», живописна система.

Рассматриваются пути развития эстетического восприятия пластической выразительности живописи у студентов художественно-графических специальностей педагогических вузов в процессе изучения истории искусства. За основу взяты живописные системы XX столетия, представленные творчеством А. А. Осмёркина и П. П. Оссовского. Выявлены педагогические условия для развития восприятия пластической выразительности живописи в оригинальных произведениях искусства.

Ключевые слова: эстетическое восприятие, междисциплинарные связи, пластическая выразительность, «сезаннизм», «суворый стиль», живописная система.

Elena KIRICHENKO. THE DEVELOPMENT OF AESTHETIC PERCEPTION OF PLASTIC EXPRESSIVENESS OF PAINTING IN THE PROCESS OF LEARNING THE FINE ART OF THE TWENTIETH CENTURY (on example of O. Osmyorkin and P. Ossovsky)

The article considers the methods of development of aesthetic perception of plastic expressiveness of painting at the Art and graphics students of specialties of pedagogical high schools in the study of the history of art. The author points out in the learning process that are important interdisciplinary communication. On the basis of systems of two spectacular artistic movements of the twentieth century - the Russian «cézannism» and the Soviet «austere style»- identifies ways of creating expressive art image. Analysis of some pictorial techniques artists A.Osmerkin and P.Ossovski in the works of Kirovograd museums shows the possibilities for the development of aesthetic perception of plastic expressiveness of painting. Some pedagogical conditions allow the work of students in the study of the author's manner in separate genres of painting. Among these conditions the variation of tasks for independent work. This artistic and aesthetic analysis of works by artists, understanding the specifics of the picturesque systems by copying original works, participation in scientific conferences with the generalization of the results of holding discussions, study of critical literature. The direction of development in the future teachers of fine art aesthetic perception plastic expressiveness of painting will help them in their work with students, will improve their aesthetic taste and professional qualities.

Key words: aesthetic perception, interdisciplinary communication, plastic expressiveness, «cézannism», «austere style», picturesque system.

Сніжана КЛЮЄВА. ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті розглядаються особливості формування педагогічного іміджу майбутніх вчителів музики. Визначаються особливості педагогічного іміджу та особливості побудови іміджу педагога-музиканта.

Ключові слова: імідж, педагогічний імідж, особистість, вчитель музики.

В статье рассматриваются особенности формирования педагогического имиджа будущих учителей музыки. Определяются особенности педагогического имиджа и особенности формирования имиджа педагога-музиканта.

Ключевые слова: имидж, педагогический имидж, личность, учитель музыки.

Snizhana KLYUEVA. FORMATION OF PEDAGOGICAL IMAGE OF FUTURE TEACHERS OF MUSIC

Professional activity of the image creation of the component for any professional activity related to personal interaction (in the type of professions «man – man», «people – group», «people – big social group»), helps to improve the performance of basic professional activities of a subject and improve its akmeological characteristics. The degree of mastery of professional activity on creation of the image determines the degree of professionalization of the subject in the main field of professional activity. On the other hand, professional activity on creation of the image can act as a kind of independent professional activity. In modern conditions of development of education and society in General, of particular importance for the teacher acquires professional flexibility, ability to adapt to social change, the readiness to solve professional tasks in the new environment. One of the conditions for increasing the efficiency of music education, many scientists considers the formation of a positive image of the teacher and its influence on the entire learning process of student music. The challenges facing the music education attaches particular importance to the study of the role of image, as one of ways of increase of efficiency of activity of the teacher.

Key words: image, teacher image, personality, music teacher.

Сніжана КУРКІНА. ВИХОВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ ЧУТЛИВОСТІ ДО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У запропонованій статті автор намагається проаналізувати особливості музичного виховання дітей дошкільного віку. Розроблено комплекс критеріїв за допомогою яких можливо виявляти якісні характеристики емоційного відгуку на музику у дітей дошкільників. Сформульовано вікові показники рівня сформованості емоційної чутливості до музичного мистецтва у дітей молодшого, середнього й старшого дошкільного віку.

Ключові слова: музика, емоції, емоційна чутливість, виховання, розвиток, дитина дошкільного віку, особистість, музично-естетичні види діяльності, музичні заняття

В данной статье автор делает попытку проанализировать особенности музыкального воспитания детей дошкольного возраста. Кроме этого, обобщены исследования видных ученых, которые доказали, что именно музыкальное искусство наиболее заметно влияет на формирование эмоций и чувств, общечеловеческой и художественной культуры личности ребенка. Сформулированы возрастные показатели уровня сформированности эмоциональной отзывчивости на музыку у детей младшего, среднего и старшего дошкольного возраста.

Ключевые слова: музыка, эмоции, эмоциональная отзывчивость, воспитание, развитие, ребенок дошкольного возраста, личность, эстетическая и художественная культура, музикально-эстетические виды деятельности, музыкальные занятия

Snizhana KURKINA. UPBRINGING OF EMOTIONAL SENSIBILITY TOWARDS MUSIC AMONG PRESCHOOL CHILDREN

In the given article the author attempts to analyze the peculiarities of musical upbringing of preschool children. Apart from this the researchers of the most famous scientists were generalized. They proved, that the art of music influences the formation of emotions and feelings, general culture and the art culture of a personality in the most notable way. Being based on the analysis of the existing theoretical and practical methods, the author has selected a set of the criteria to identify the qualitative characteristics of emotional sensibility towards music among children of preschool age. The age indicators of the level of emotional sensibility were formed with the children of young, middle and elder preschool age. The young childhood has been proved to be the time of the origin of the aesthetic and art culture, emotions and feelings, that's why scientists and practical teachers should find optimal, the most effective forms and methods of teaching and upbringing in the native preschool institutions.

Key words: music, emotions, emotional sensibility, upbringing, development, a preschool child, aesthetic and art culture, musical and aesthetic kinds of the activity, musical activities.

Вікторія МІЩАНЧУК. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУГЕСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розробляються та обґрунтуються принципи музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики з використанням суггестивних технологій, які відображають сутність фахової підготовки студентів. Зазначається, що дотримання виокремлених принципів сприятиме підвищенню ефективності означеного процесу.

Ключові слова: майбутній вчитель музики, принцип, індивідуалізація, свідоме й безсвідоме, інтеграція, діалогічність, взаємодія, психічна релаксація, музично-виконавська підготовка, суггестивна технологія.

В статье разрабатываются и обосновываются принципы музыкально-исполнительской подготовки будущих учителей музыки с использованием суггестивных технологий, отражающих сущность профессиональной подготовки студентов. Отмечается, что соблюдение выделенных принципов будет способствовать повышению эффективности указанного процесса.

Ключевые слова: будущий учитель музыки, принцип, индивидуализация, сознательное и безсознательное, интеграция, диалогичность, взаимодействие, психическая релаксация, музыкально-исполнительская подготовка, суггестивные технологии.

Viktoria MISHCHANCHUK. BASIC PRINCIPLES OF MUSICALLY PERFORMING FUTURE MUSIC TEACHERS TRAINING USING SUGGESTIVE TECHNOLOGY

In the paper basic principles of musically performing future music teachers training using suggestive technology are developed and substantiated. Singled out principles reflect the essence of students' professional training, determine the main direction of their creative activities in the learning process and they are based on general laws of art education. It is noted that principles of: individualization; unity of conscious

and unconscious; integration; joyful, relaxed training combined with the mental relaxation; conversational interaction between participants of the educational process allows to create an atmosphere of psychological comfort, form a complete musical knowledge, promote activization of realizable and unrealizable elements of mental activity, create vivid musical images and their own original style in the further creative activity.

The author considers that the complex usage of the aforementioned principles in combination with special musical knowledge, skill on using suggestive technology in musically performing future music teachers training, teacher's skills and experience will improve results of qualitative students' professional training.

Key words: *future music teachers, principle, individualization, conscious and unconscious, integration, dialogism, interaction, mental relaxation, musically performing training, suggestive technology.*

Ірина МОГЛЕЙ. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Стаття присвячена визначеню та теоретичному обґрунтуванню педагогічних умов розвитку музичного мислення молодших школярів, дотримання яких дозволяє їм пережити палітру позитивних емоцій, набути власного емоційного досвіду, ставить учнів в активну позицію зацікавленості, захопленості музично-образною діяльністю на уроках музичного мистецтва.

Ключові слова: *музичне мислення, педагогічні умови, емоційний досвід, музично-образна діяльність.*

Статья посвящена определению и теоретическому обоснованию педагогических условий развития музыкального мышления младших школьников, соблюдение которых позволяет им пережить палитру положительных эмоций, приобрести собственный эмоциональный опыт, ставит учеников в активную позицию заинтересованности, увлеченности музыкально-образной деятельностью на уроках музыкального искусства.

Ключевые слова: *музыкальное мышление, педагогические условия, эмоциональный опыт, музыкально-образная деятельность.*

Irina MOGILEY. PEDAGOGICAL CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF MUSICAL THINKING OF SENIOR PUPILS AT LESSONS OF MUSICAL ART

There is the observance's need of pedagogical conditions of development of senior pupils' musical thinking at lessons of musical art defined and theoretically proved in the article. Among such conditions the author considers leaders: implementation of the personal focused approach in training and education; the organization of pedagogical interaction at lessons of musical art; creation of the special psychological atmosphere and situations of success in process of musical activity; use of various forms and methods of the organization of training. Pedagogical conditions' compliance of development of musical thinking allows students to survive palette of positive emotions, gets their own emotional experience, puts them in an active position of interest, enthusiasm with musical and imaginative activities during music lessons. Pedagogical conditions of some methodical ways of intensification of musical creativity can orient teachers in his practical work with development of musical thinking of primary school children in modern school.

Key words: *musical thinking, pedagogical conditions, emotional experience, musical and imaginative activities.*

Віра НАЙДА. РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ У СЕРЕДНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПОДІЛЛЯ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

У даній статті автором використані архівні матеріали, та інші джерела, на основі яких презентовано результати дослідження питання розвитку загальної музичної освіти у середніх педагогічних навчальних закладах Поділля на початку ХХ століття. Аналізується діяльність учительських семінарій та інститутів, висвітлюються проблеми впровадження загальної музичної освіти в педагогічний процес та можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: *загальна музична освіта, учительські семінарії, учительський інститут, Поділля.*

В данной статье автором использованы архивные материалы и другие источники, на основе которых представлены результаты исследования вопроса развития общего музыкального образования в средних педагогических учебных заведениях Подолья в начале XX века. Анализируется деятельность учительских семинарий и институтов, освещаются проблемы внедрения общего музыкального образования в педагогический процесс и возможные пути их решения.

Ключевые слова: *общее музыкальное образование, учительские семинарии, учительский институт, Подолье.*

Vira NAIDA. DEVELOPMENT OF GENERAL MUSICAL EDUCATION IN SECONDARY PEDAGOGICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF PODILLIA REGION AT THE TURN OF THE XX CENTURY

In the article the author used archival materials and other sources, on the bases of which the results of the research of the issue of development of general musical education in secondary pedagogical educational establishments of Podillia region at the turn of the XX century have been presented. Collected and characterized materials are in the regional and music-educational surface. The history of formation and development of musical education is an important component of general history of pedagogy. Acquaintance with its development enables not only comprehension of the general picture of its development in Ukraine as an integral many-sided phenomenon, but also it creates conditions for the system reproduction of domestic historic-pedagogical process. The activity of teachers' seminaries and institutes has been analyzed, the problems of introducing general musical education into the pedagogical process and possible ways of their solving have been made clear. At the turn of the XX century the preconditions for forming such integral pedagogical phenomenon, as general musical education, have been creating.

Key words: general musical education, teachers' seminaries, teachers' institute, Podillia region.

Наталія ОВЧАРЕНКО. КРИТЕРІАЛЬНО-ОЦІНЮВЛНІЙ АПАРАТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПДГТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається актуальна проблема мистецько-педагогічної освіти - визначення критеріально-оцінювального апарату професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності.

Ключові слова: вокально-педагогічна діяльність, критерії, вчитель музичного мистецтва.

В статье рассматривается актуальная проблема музыкального образования – определение критериально-оценочного аппарата профессиональной подготовки будущих учителей музыкального искусства к вокально-педагогической деятельности.

Ключевые слова: вокально-педагогическая деятельность, критерии, учитель музыкального искусства

Natalia OVSHARENKO. CRITERION ESTIMATING APPARATUS OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF THE FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART TO THE VOCAL PEDAGOGICAL ACTIVITY

Actual problem of musical pedagogical education is observed in scientific article and determination of criterion estimating apparatus of the professional training of the future teachers of musical art to the vocal pedagogical activity . It is the determination of structure of vocal-pedagogical activity of teacher on music art. The analysis of modern scientific thought is carried out in relation to the outlined problem. As a result of such analysis the system of criterions of professional preparation of future teachers in musical art is determined to vocally-pedagogical activity. This system includes eight criterions such as motivational, emotional procedural, semiotic-hermeneutics, axiological-cultural, creative perfuming, psychological-pedagogical, educational organization, self perfection components.

Each of criterions is directed to the estimation of formation for the future teachers of musical art: 1) personal knowledge and abilities are in the determined type of vocally-pedagogical activity; 2) capabilities are in relation to forming of knowledge and abilities of students in the determined type of vocally-pedagogical activity; 3) the valued attitude to the determined type of vocally-pedagogical activity.

Key words: vocal-pedagogical activity, criterion, teacher on music art.

Тетяна ОСАДЧА, Олександра КРІСТЕВА. КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ САМОСТІЙНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті актуалізовано проблему формування інструментально-виконавської самостійності майбутніх учителів музики. Розкрито теоретичний аспект формування інструментально-виконавської самостійності студентів у процесі навчання у ВНЗ, визначено сутність поняття та її основні компоненти.

Ключові слова: музичне виконавство, майбутні вчителі музики, творчі здібності, мотивація, самостійна робота.

В статье актуализирована проблема формирования инструментально-исполнительской самостоятельности будущих учителей музыки. Раскрыт теоретический аспект формирования

инструментально-исполнительской самостоятельности студентов в процессе обучения в вузе, определена сущность этого понятия, выделены ее основные компоненты.

Ключевые слова: музыкальное исполнительство, будущие учителя музыки, творческие способности, мотивация, самостоятельная работа.

Tatyana OSADCHA, Alexandra CHRISTEVA. INSTRUMENTAL AND PERFORMING INDEPENDENCE COMPONENT ANALYSIS OF FUTURE MUSIC TEACHERS

The article deals with the current system of higher musical pedagogical education contradiction and smart initiative professionals with artistic intellect requirement. Not enough attention is paid to the solo self-development oriented student's creative activity in educational process of future teachers training. The problem of instrumental and performing independence formation of future music pedagogues is analyzed in the report. Also the article discloses the theoretical aspect of its formation among students during the educational process, defines the essence of «instrumental and performing independence» concept, accentuates basic components, roughcasts prospects of further activity, connected with explanation of pedagogical conditions promoting efficiency of instrumental and performing independence formation of future music teachers.

Key words: musical performance, creative ability, future music teachers, motivation, self-study.

Олександр ПЛОХОТНЮК. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті здійснено спробу визначення педагогічних умов формування професійно-ціннісних орієнтацій студентів мистецько-педагогічних спеціальностей у процесі музично-виконавської діяльності з урахуванням характеристики професійно-ціннісних орієнтацій та особливостей їхньої професійної підготовки.

Ключові слова: професійно-ціннісні орієнтації, музично-виконавська діяльність, педагогічні умови.

В статье сделана попытка определения педагогических условий формирования профессионально-ценостных ориентаций студентов художественно-педагогических специальностей в процессе музыкально-исполнительской деятельности с учетом характеристики профессионально-ценостных ориентаций и специфики их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: профессионально-ценостные ориентации, музыкально-исполнительская деятельность, педагогические условия.

Oleksandr PLOKHOTNYUK. DEFINITION OF PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF PROFESSIONAL VALUE SYSTEM AMONG THE STUDENTS OF ARTISTIC AND PEDAGOGICAL SPECIALITIES IN THE PROCESS OF MUSICAL PERFORMING ACTIVITY

The article is an attempt to determine the pedagogical conditions of formation of professional and artistic value orientations of students of pedagogical specialties in the musical-performing activity. They relate to techniques and methods that ensure the efficiency of formation of professional values of future teachers-musicians in the field of music: strengthening the value orientation of professionally oriented disciplines; gradual mastery of musical and performance skills as the basis for professional development of students; orientation independent work of music and performing disciplines on forming ability of students to creative interpretation of music; the inclusion of an active value-orientation musical and performing activities within the concert practices aimed at consolidating the positive personal professionally significant qualities. In our opinion, when such of the above four pedagogical conditions possible high-quality formation of professional value orientations of students of pedagogical specialties in the process of musical performance.

Key words: professional values, musical performance, pedagogical conditions.

Євгенія ПРОВОРОВА. ІНТЕГРОВАНИЙ СПЕЦКУРС «ОСНОВИ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКСЕОЛОГІЇ: З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ

У статті на основі аналізу довідників, мистецьких, педагогічних, психологічних наукових джерел, дослідно-експериментальної роботи у педагогічних університетах України здійснено опис інтегрованого спецкурсу з музично-педагогічної праксеології. Доводиться, що використання праксеологічного підходу підвищує рівень якості методичної підготовки, стимулює розвиток творчих здібностей суб'єктів учіння.

Ключові слова: майбутній учитель музики, методична підготовка, інтегрований спецкурс, музично-педагогічна праксеологія, ефективність музично-педагогічної діяльності, режисура музично-педагогічної дії.

В статье на основании анализа справочной, искусствоведческой, педагогической, психологической научной литературы, опытно-экспериментальной работы в педагогических университетах Украины представлено описание интегрированного спецкурса по музыкально-педагогической праксеологии. Доказывается, что использование праксеологического подхода повышает уровень качества методической подготовки будущих учителей музыки, стимулирует развитие творческих способностей.

Ключевые слова: будущий учитель музыки, методическая подготовка, интегрированный спецкурс, музыкально-педагогическая праксеология, эффективность музыкально-педагогической деятельности, режиссура музыкально-педагогической деятельности.

Ievgeniia PRPOVOROVA. INTEGRATED SPECIAL COURSE «MUSICAL AND PEDAGOGICAL PRAXELOGY FUNDAMENTALS»: TEACHING EXPERIENCE

On the basis of analysis of reference, philosophical and cultural, artistic, educational, psychological scientific sources, school and university programs of music, the experimental work at artistic, musical and pedagogical faculties in several high educational institutions of Ukraine it is made a description of integrated special course modules about musical and pedagogical praxeology. Its place is presented in the professional and methodical preparation of future teachers of music. It is made an overview of scientists' approaches to the essence of the concepts of «pedagogical praxeology», «efficiency of music-pedagogical activity». Also attention is focused on musical and pedagogical action direction. It is shown that the usage and of praxeological approach enhances the quality of methodological training and methodical competence of future music teacher, helps students adapt to the musical and educational activities in schools, encourages the development of their individuality and creativity.

Key words: future music teacher, methodical preparation, integrated special course, music-pedagogical praxeology, efficiency of music-pedagogical activity, direction of musical and pedagogical action.

Людмила РАКІТЯНСЬКА. ПРИОРИТЕТНІСТЬ ЗАВДАНЬ ШКІЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

У статті в контексті сучасних завдань художньо-естетичного виховання учнівської молоді аналізується зміст шкільної музичної освіти та теоретично обґрунттовується пріоритетність її завдань. Акцентується на першочерговості завдань формування емоційно-ціннісного ставлення до дійсності та мистецтва.

Ключові слова: зміст загальної середньої освіти, мистецька освіта, зміст шкільної музичної освіти, досвід емоційно-ціннісного ставлення до дійсності та мистецтва.

В статье в контексте современных задач художественно-эстетического воспитания учащейся молодежи анализируется содержание школьного музыкального образования и теоретически обосновывается приоритетность его задач. Акцентируется на первоочередности задач формирования эмоционально-ценостного отношения к действительности и искусству.

Ключевые слова: содержание общего среднего образования, содержание школьного музыкального образования, опыт эмоционально-ценостного отношения к действительности и искусству.

Ludmila RAKITYANSKAYA. PRIORITY TASKS OF SCHOOL MUSICAL EDUCATION

In an article in the context of contemporary problems of artistic and aesthetic education of students examines the contents of school music education and theoretically justified its priority tasks. By pointing to trends in contemporary art education updates, notes and lack of awareness by many teachers, as evidenced school practice. Analyzing especially the content of school music education, due to the specificity of art as a form of reflection of reality, by referring to famous scientists, focuses on the priority tasks of forming emotional and value attitude to reality and art. Noted the importance and complexity of the problems outlined that investigated a number of sciences. Based on the analysis of scientific literature is given proper understanding of the nature and structure of this phenomenon.

Key words: content of general secondary education, art education, the content of school music education, experience emotional and value attitude to reality and art.

Алла РУДЕНЧЕНКО. ОСОБЛИВОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОЕКТУВАННЯ ТВОРЧОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У ВИЩОМУ МИСТЕЦЬКОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті розглядаються організаційно-педагогічні особливості дизайнерської підготовки, яка має будуватися на засадах інтеграції декоративно-ужиткового мистецтва і професійного дизайну, використовуючи національні духовні традиції, поглиблюючи і розширюючи при цьому поняття «етнодизайн», який є невичерпним джерелом для розвитку предметного середовища.

Ключові слова: дизайн-освіта, дизайн, етнодизайн та організаційно-педагогічні засади.

В статье рассматриваются организационно-педагогические особенности дизайнера подготовки, которая должна строиться на основе интеграции декоративно-прикладного искусства и профессионального дизайна, используя национальные духовные традиции, углубляя и расширяя при этом понятие «этнодизайн», который является неисчерпаемым источником для развития предметной среды.

Ключевые слова: дизайн-образование, дизайн, этнодизайн и организационно-педагогические основы.

Alla RUDENCHENKO. FEATURES AND ORGANIZATIONAL DESIGN CREATIVE PEDAGOGICAL PRINCIPLES IN THE HIGHER EDUCATION AREA ART SCHOOLS

In the article the organization pedagogical features designer training, which should be based on the principles of integration of arts and crafts and professional design, using national spiritual tradition, deepening and expanding the notion of «etnodyzayn» which is the inexhaustible source of objective environment. Traditions ethnic design, the use of visual sign information environment will contribute to the further development of Ukrainian graphic design. Organization of scientific and educational process in higher educational technical institutions should be based on modern developments in the field of art education and art pedagogy, active use of the traditions of folk culture. The successful use of ethnic approach to the educational process on the basis of new technologies will allow to improve quality of education, strengthen communication training process with practical activities and make spiritual component in the educational process of students of art institutions.

Key words: design education, design, and etnodyzayn organization pedagogical principles.

Наталя СВЕШИНСЬКА. КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Статтю присвячено проблемі формування ціннісних орієнтацій майбутніх вчителів музики в процесі фахової підготовки. Розглянуто критерії виявлення стану сформованості ціннісних орієнтацій, узгоджені з компонентною структурою означеного феномену та визначення рівнів їх сформованості.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, майбутні вчителі музики, критерії сформованості ціннісних орієнтацій, ціннісна регуляція, фахова підготовка, музичне мистецтво.

Статья посвящена проблеме формирования ценностных ориентаций будущих учителей музыки в процессе специальной подготовки. Рассмотрены критерии определения состояния сформированности ценностных ориентаций, которые соответствуют компонентной структуре определенного феномена и определения уровней их сформированности.

Ключевые слова: ценностные ориентации, будущие учителя музыки, сформированность ценностных ориентаций, ценностная регуляция, специальная подготовка, музыкальное искусство.

Natalia SVESCHYNSKA. CRITERIA FORMATION OF VALUABLE ORIENTATIONS OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS

The article is devoted to the formation of value orientations of future music teachers in the training. The criteria identify the state of formation of values, which agreed with the component structures appointed phenomenon and by their level of development. The problem of formation of value orientations of particular importance in the preparation of professionals musicians, whose personal artistic values system and its ability to generate future students largely determines the level of the younger generation. The criteria (emotional, intellectual, intellectually active, and actively and creative); piece structure and appointed phenomenon (motivational, cognitive-analytical, and value-orientation), make it possible to detect levels of value orientations of future teachers are seen as united in a single complex cognitive needs, interests and emotional experience.

Key words: values, future teachers of music, the criteria for formation of values, professional training, music.

Євген СИЛКО. ФОРМУВАННЯ КОЛОРИСТИЧНОГО БАЧЕННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ПЛЕНЕРУ

У статті розглядається проблема формування колористичного бачення як одне з найважливіших завдань навчання живопису педагогів-художників в умовах педагогічних вузів; розкриваються питання теорії та методики викладання пейзажного живопису, пов'язані з розвитком колористичного бачення. Автор обґрунттовує доцільність використання двох основних аспектів розвитку колористичного бачення – навчально-виховного й творчого.

Ключові слова: тон, колір, півтон, кольоровий тон, колорит, живопис, зображенальність, виразність.

В статье рассматривается проблема формирования колористического видения как одна из важнейших задач обучения живописи педагогов-художников в условиях педагогических вузов; раскрываются вопросы теории и методики преподавания пейзажной живописи, связанные с развитием колористического видения. Автор обосновывает rationalность использования двух основных аспектов развития колористического видения – учебно-воспитательного и творческого.

Ключевые слова: тон, цвет, полутона, цветовой тон, колорит, живопись, изобразительность, выразительность.

Eugene SYLKO. FORMATION OF THE COLOR VISION IN THE FUTURE FINE ARTS TEACHER DURING PLEIN AIR

The article runs about the problem of the formation of the color vision as one of the most important tasks of teaching Art teaches-artists in the pedagogical universities. The peculiarity in training fine arts teachers is not only in teaching pedagogical skills, but also in the educating artists for creative independent work. Mastering the art of painting is impossible without studing color, the most expressive and emotional means of painting, actively participating in the construction of the artistic image. Also in the article describes the theory and methodology of teaching landscape painting associated with the development of color vision. The author proves the rationality of the use of two key aspects of the development of color vision - the educational and creative. The educational aspect is consistent and purposeful study of color patterns of the surrounding reality, as well as learning techniques and methods of their transfer to the painting. The creative aspect involves the creative orientation of training - the conscious use of color laws, the selection of colors to conform to their plan.

Key words: tone, color, halftone, color tone, coloring, painting, depiction, expression.

Роман СИЛКО. ВИТОКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДИЗАЙН-ОСВІТИ У СПАДЩИНІ ГОТФРІДА ЗЕМПЕРА

У статті систематизовано і узагальнено теоретичний та емпіричний мистецько-педагогічний досвід німецького архітектора, теоретика мистецтва та педагога Готфріда Земпера в аспекті реформування європейської художньо-промислової освіти – прототипу сучасної дизайн-освіти. Показано можливість і необхідність використання спадщини Г. Земпера в умовах реформування вітчизняної дизайн-освіти.

Ключові слова: дизайн, художньо-промислова освіта, прикладное искусство.

В статье проанализирован и обобщён теоретический и эмпирический художественно-педагогический опыт известного немецкого архитектора, теоретика искусства и педагога Готфрида Земпера в аспекте реформирования европейского художественно-промышленного образования – прототипа современного дизайнера образование. Показана возможность и необходимость использования наследия Г. Земпера в условиях реформирования отечественного дизайн-образования.

Ключевые слова: дизайн, художественно-промышленное образование, прикладное искусство.

Roman SYLKO. ORIGINS OF EUROPEAN DESIGN EDUCATION IN THE GOTTFRIED SEMPER'S HERITAGE

The article systematized and generalized theoretical and empirical artistic and pedagogical experience of the German architect, art theorist and teacher Gottfried Semper in terms of reforming European art and industrial education - the prototype of modern design education. The author highlights G. Semper's contribution to the development of design theory that based on his thorough research in applied arts. Scientist's progressive looks demanded radical reform of the entire system of European art education in the light of the high rate of industrialization. Participating in the reform of English art and industrial education H.Semper developed his own system of «taste education» as a project of the museum and pedagogical complex. This model has been implemented by the author in creating the South Kensington Museum in

London. Later this model was the basis for similar establishments in many European countries. The opportunity and the need of H.Semper's heritage in restructuring the national design education are revealed.

Key words: design, industrial arts education, applied arts.

Ольга ЧЕБОТАРЕНКО. ЖАНРОВА ПРОГРАМНІСТЬ У ФОРТЕПІАННІЙ МУЗИЦІ Р. ШУМАНА (на прикладі циклу «Альбом для юнацтва» оп. 68): ТИПОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті виявлені особливості програмності в музиці Р. Шумана та жанрово-стилістичні прототипи. Жанрова програмність у фортепіанному циклі «Альбом для юнацтва» аналізується у контексті типологічного підходу. Поліжанровість розглядається як важлива стильова риса композиторської поетики Р. Шумана, яка сприяє розширенню семантичного кола.

Ключові слова: програмність в музиці, жанрова програмність, типологія, стиль, семантика.

В статье выявлены особенности программности в музыке Р.Шумана и жанрово-стилистические прототипы. Жанровая программность в фортепианном цикле «Альбом для юношества» анализируется в контексте типологического подхода. Полижанровость рассматривается как важная стильовая черта композиторской поэтики Р.Шумана, которая способствует расширению семантического круга.

Ключевые слова: программность в музыке, жанровая программность, типология, стиль, семантика.

Olga CHEBOTARENKO. THE GENRE PROGRAM IN PIANO MUSIC BY R. SCHUMANN (on the example of the cycle «Albom für die Jugend» op.68): TYPOLOGICAL ASPECT

The concept of genre program is the basis for performer's interpretation, is complex and multidimensional nature. In contradistinction to the large cycles by R.Schumann («Davidsbündler-tänze» op.6; «Kreisleriana» op.16, «Carnaval» op.9), «Albom für die Jugend» op.68, isn't well-researched. This article proposes a typological approach to the analysis cycle. Genre program research had revealed the appeal of the composer to sustainable genre prototypes. For the rendering of florestan images, the composer used genres: Toccata, March, Scherzo, Polonaise, länder, etude, Mazurka. Sphere eusebi images was rendering owing to using such genres as: songs, romances, arias, waltz, Elegy, minuet, etc. Semantic difficulty raised R.Schumann to using polygenre as a characteristic stylistic trait. Schumann combinatated different genre features, which give the image the diversity and depth. Analysis of the cycle «Albom für die Jugend» revealed all types of musical program: hidden and visible; picture and genre program; generalized storyline and generalized emotional; psychological picture of the psychological states (of human, of nature). Ways of hidden program incarnations were difficult and varied. The wide Schumann's image world is reproduced through a constant stylistics and performing symbols.

Key words: musical program, genre program, typology, style, semantic.

Інга ШЕВЧЕНКО, Геннадій БРОДСЬКИЙ. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ДИРИГЕНТІВ

У статті йдеться про психологічні особливості виховання особистості керівника хорового та оркестрового колективу, його психологічної готовності до музично-педагогічної діяльності в процесі творчої взаємодії з колективом, формування професійної майстерності студентів у відповідності до умов і запитів сьогодення.

Ключові слова: диригент-педагог, диригентське мистецтво, професійна спрямованість, диригентські вміння, професійна підготовка майбутнього педагога.

В статье говорится о психологических особенностях воспитания личности руководителя хорового и оркестрового коллектива, его психологической готовности к музыкально-педагогической деятельности в процессе творческого взаимодействия с коллективом, формирования профессионального мастерства студентов в соответствии с условиями и запросами современности.

Ключевые слова: дирижер-педагог, дирижерское искусство, профессиональная направленность, дирижерские умения, профессиональная подготовка будущего педагога.

Inga SHEVCHENKO, Gennady BRODSKY. PSYCHOLOGICAL FEATURES OF THE PERSON OF THE FUTURE CONDUCTOR

The fundamental changes in all aspects of society make high demands to the individual of the manager of the choral and orchestral collective. The conductor's profession has several features that are the basis of the psychological and musical impact of the conductor for the collective. The levels of the formation of professional orientation and self-conductor thinking, emotions and will affect on the creative formation and

development of personality of the conductor. The aim of the article is to study the psychological characteristics of personality of future conductors and identify the relationship of the professional-pedagogical orientation with the professionally important qualities, professional self-esteem and conducting skills. An important place in the development of professional pedagogical orientation and professional self-esteem takes conductor's practice, conductor student contests, rehearsal work. These forms of the activity make it possible to check of professional abilities, conductor skills, professionally important qualities and to adequately assess the level of professional self-esteem.

Ключові слова: conductor-teacher, conductor art, professional orientation, conductor skills, professional preparation of the future teachers.

Інна ШИШОВА. ОСОБИСТІЧНО-ЕСТЕТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Складовою діяльності педагога є корекційна робота із дітьми, що потребують особливого підходу. Умовами підготовки майбутніх фахівців до роботи в умовах інклюзивної освіти є: поповнення змісту професійної підготовки теоретичними питаннями щодо проблеми; забезпечення студентів навичками і вміннями корекційно-виховної роботи; організація комплексу практичних занять контекстового характеру. У статті досліджено особистісно-естетичний компонент у структурі корекційної освіти.

Ключові слова: особистісно-естетичний розвиток, корекційна освіта, естетичне виховання, діти з обмеженими можливостями, мистецтво, майбутні корекційні педагоги, студенти.

Составляющей деятельности педагога является коррекционная работа с детьми, требующими особенного похода. Условиями подготовки будущих специалистов к работе в инклюзивной среде является: наполнение содержания профессиональной подготовки теоретическими вопросами, касающимися проблемы; обеспечение студентов навыками и умениями коррекционно-воспитательной работы; организация комплекса практических занятий контекстного характера. В статье исследован личностно-эстетический компонент в структуре коррекционного образования.

Ключевые слова: личностно-эстетическое развитие, коррекционное образование, эстетическое воспитание, дети с ограниченными возможностями, коррекционное образование, эстетическая деятельность, искусство, будущие коррекционные педагоги, студенты.

Inna SHISHOVA. PERSONAL-AESTHETIC COMPONENT OF CORRECTIONAL EDUCATION

Diagnostic, preventive and correction work with children who need special treatment is an important component of a teacher. Conditions of students to work under conditions of integral education are: updating the content of training students of theoretical issues concerning the problem of educational neglect; providing future teachers the skills and abilities of correctional and educational work; complex organization of practice lessons of the content character. Training of teacher's high psychological-pedagogical culture is a key factor in promoting inclusive education. Art has significant opportunities to improve the training of specialists in the conditions of growing interest to the person, striving to bring her life to civilized norms. In the article the theoretical and methodical bases of use of art are explored in the system of development of the students of correctional education. The meaning is reasonable is scientific-art paradigm of education and the methodological approaches and conceptual bases of introduction of art in the contents of professional training of the students of correctional education. The theoretical bases explored of art as base of development of the students.

In article is considered of personal aesthetical component of correctional education.

Ключові слова: personal aesthetical development, correctional education, aesthetical upbringing, pupils with limited abilities, art, future correctional educators, students.

Наталія АШИХМІНА. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті розглянуто проблему формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів музики. Проаналізовано науково-методичну літературу з означеного питання. Визначено сутність і компонентну структуру професійно-ціннісних орієнтацій студентів мистецько-педагогічних вишів.

Ключові слова: професійно-ціннісні орієнтації майбутніх учителів музики, структура професійно-ціннісних орієнтацій, смисло-цільовий компонент, емоційно-чуттєвий компонент, когнітивно-операційний компонент, рефлексивно-діяльнісний компонент.

В статье рассмотрена проблема формирования профессионально-ценостных ориентаций будущих учителей музыки. Проанализирована научно-методическая литература в контексте обозначенного вопроса. Определены сущность и компонентная структура профессионально-ценостных ориентаций студентов высших художественно-педагогических учебных заведений.

Ключевые слова: профессионально-ценостные ориентации будущих учителей музыки, структура профессионально-ценостных ориентаций, смысло-целевой компонент, эмоционально-чувственный компонент, когнитивно-операционный компонент, рефлексивно-деятельностный компонент.

Nataliia ASHYKHMINA. THE NATURE AND PROFESSIONALLY VALUABLE ORIENTATIONS OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS

In the article analyzed the nature and structure of the professionally valuable orientations of the future music teachers. The professionally valuable orientations of the future music teachers is examined like the necessary element of its professional development, which is expressed in the choice of the trajectory of artistic and educational activities, and also in the design itself as a specialist in the field of musical art. The structure of the researched phenome consists of sense-oriented, emotionally sensory, cognitively operational and reflective-activity. The sense-oriented component shows the level of development of professional personally significant meanings and purposes of the future music teachers. The emotionally sensory element characterizes the content, quality, dynamics of emotions and feelings of students in relation to the future profession of the music teacher.

The cognitively operational one presents the peculiar informative field, which is represented the diversity of artistic and educational activities, its content and nature. The reflexively activity element shows the understanding of the results of future teacher of music own artistic and educational activities, self-awareness through knowledge of their professional identity.

Key words: professionally valuable orientations of the future music teachers, structure of the professionally valuable orientations, sense-oriented component, emotionally sensory component, cognitively operational component, reflexively activity component.

Svitlana GROZAN. FORMING OF THE RESEARCH ABILITIES OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART IN THE CONDITIONS OF LEVEL EDUCATION

Автор розглядає дослідницьку діяльність як найбільш продуктивний метод засвоєння знань та формування дослідницьких умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі їхньої фахової підготовки. Пропонується авторська класифікація дослідницьких умінь майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: дослідницька діяльність, дослідницькі вміння, майбутній вчитель музичного мистецтва.

Автор рассматривает исследовательскую деятельность как наиболее продуктивный метод усвоения знаний и формирования исследовательских умений будущих учителей музыкального искусства в процессе их профессиональной подготовки. Предлагается авторская классификация исследовательских умений будущих учителей музыкального искусства.

Ключевые слова: исследовательская деятельность, исследовательские умения, будущий учителя музыкального искусства.

The author considers the research activities as the most productive method of acquiring the knowledge and the developing research skills of future teachers of musical art in the process of their professional training. The author offers a classification of research skills of future teachers of musical art. It has been considered the research skills as a more complex system of mental and practical actions, which has been formed on the basis of a learned system of knowledge about methods of scientific research and that was aimed in accordance with the set goal of finding the answers, objective laws or subjective discoveries of the student in the process of its teaching and research activities. The usage of creativity in the process of the research component of professional training of future teachers of musical art leads to a more intense assimilation of the knowledge, the development of creative and logical thinking of the personal skills of the specialists, the formation of their research and professional skills, allowing them in practice to solve the educational tasks and to conduct the research activities. The possession of research skills is seen as the ability to acquire new professional skills to gain knowledge.

Key words: research activity, research skills, future teacher of music.

Жанна КОЛОСКОВА. ЗАПРОВАДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ ЄЛИСАВЕТГРАДЩИНИ ЯК ЗАСІБ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті досліджуються особливості розвитку давніх мистецьких традицій Єлисаветградщини в сучасному культурно-освітньому середовищі Кіровоградщини та пропонуються напрями оновлення системи музичної освіти шляхом наслідування позитивного культурного досвіду елисаветградського регіону.

Ключові слова: музична освіта, Єлисаветградщина, мистецькі традиції, педагогічні принципи Г. Г. Нейгауза, розвиток музичної культури учнів, позашкільна музична діяльність.

В статье исследуются особенности развития давних художественных традиций Елисаветградщины в современной культурно-образовательной среде Кировоградщины и предлагаются направления обновления системы музыкального образования путем внедрения положительного культурного опыта елисаветградского региона.

Ключевые слова: музыкальное образование, Елисаветградщина, художественные традиции, педагогические принципы Г. Г. Нейгауза, развитие музыкальной культуры школьников, внешкольная музыкальная деятельность.

Jeanne KOLOSKOVA. INTRODUCTION CULTURAL TRADITIONS YELYSAVETHRADSCHYNY AS A MEANS OF MODERNIZATION OF MODERN MUSIC EDUCATION UKRAINE

The author emphasizes the importance of revival and cultural traditions Yelysavethradschyny introducing a modern system of general and professional musical education. He believes that the creative re-experience of musical and literary evenings, divisors, charity concerts to attract to the music, choreography and theater as many students contribute to the aesthetic development of students, positive impact on the formation of the creative person and produce communication skills with peers.

Key words: musical education, Yelysavethradschyna, artistic traditions, H. H. Neyhauz's pedagogical principles, the development of musical culture of students, extracurricular musical activities.

Ольга КУЗНЕЦОВА. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ДО ХОРОВОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ УЧНІВ

У статті проаналізовано сучасний стан методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; наголошується на необхідності створення нової навчально-методичної літератури, яка сприяє ефективності зазначеного процесу; висвітлено доробок кафедр вищих навчальних закладів мистецького спрямування з методичного забезпечення практичної підготовки студентів до хорового навчання і виховання підростаючого покоління.

Ключові слова: методична підготовка, навчально-методична література, хорове навчання та виховання.

В статье проанализировано современное состояние методической подготовки будущих учителей музыкального искусства; подчеркивается необходимость создания новой учебно-методической литературы, которая способствует эффективности указанного процесса; освещены наработки кафедр высших учебных заведений художественного направления по методическому обеспечению практической подготовки студентов к хоровому обучению и воспитанию подрастающего поколения.

Ключевые слова: методическая подготовка, учебно-методическая литература, хоровое обучение и воспитания.

Olha KUZNIETSOVA. METHODOLOGICAL AND METHODICAL SUPPORT OF PROSPECTIVE MUSIC TEACHER TRAINING FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS' CHORAL EDUCATION

The aim of this article satisfies the main requirements of higher arts education, namely updating educational and methodological literature for prospective music teachers' training for secondary school students' choral education. The study of methodological framework showed that lecturers of higher educational institutions actively make and publish new methodological study materials. For instance, practices of lecturers of theory and methods of music education, choral singing and conducting department of the Institute of Arts of National Pedagogical Drahomanov University and Vasyl Yizhak Choral Conducting Department of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University are considered. Authors of the learning and teaching materials of the departments mentioned above use in their work the latest scientific achievements and innovations in arts education, contemporary psychological and pedagogical practices and progressive

educational experience. This literature can be divided into three groups: study guides, repertoire handbooks with methodological and practical recommendations for work on musical compositions and repertoire collections suggested for practical training.

Key words: methodical training, training-methodical literature, choral training and education.

Ірина ЛЕВІЦЬКА. АКТУАЛІЗАЦІЯ САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО РОЗУМІННЯ

У статті актуалізація саморозвитку майбутніх учителів музики розглядається як умова формування педагогічного розуміння. Представлено теоретичний аспект проблеми. Висвітлено питання самостійної роботи студентів як чинника їх професійного саморозвитку. Відзначено, що саморозвиток є одним із важливих шляхів формування в майбутніх учителів музики професійно значущих якостей, набуття ними професійних знань, музично-виконавських умінь і навичок, необхідних для педагогічного розуміння.

Ключові слова: педагогічне розуміння, саморозвиток, самостійність, самостійна робота, майбутні учителі музики.

В статье актуализация саморазвития будущих учителей музыки рассматривается как условие формирования педагогического понимания. Представлен теоретический аспект проблемы. Освещён вопрос самостоятельной работы студентов как фактора их профессионального саморазвития. Отмечено, что саморазвитие является одним из важных путей формирования у будущих учителей музыки профессионально значимых качеств, приобретение ими профессиональных знаний, музыкально-исполнительских умений и навыков, необходимых для педагогического понимания.

Ключевые слова: педагогическое понимание, саморазвитие, самостоятельность, самостоятельная работа, будущие учителя музыки.

Irina LEVITSKAYA. TOPICALITY OF FUTURE MUSIC TEACHERS SELF-DEVELOPMENT AS THE CONDITION OF THE FORMATION OF PEDAGOGICAL UNDERSTANDING

The article deals with the topicality of future music teachers self-development as a condition of the formation of pedagogical understanding. The theoretical aspect of problem is represented. It is determined that the problem of pedagogical understanding represents the strategy of pedagogical coordination: a student is in the position of active subject of understanding activity develops his or her ability for self-development.

The organization of pedagogical process as a decision of educational and pedagogical tasks is based on a creative dialogue. Pedagogical understanding takes on special significance in the aspect of the preparation of future music teachers for adequate interpretation of musical piece, the ability evaluation of own artistic sense, the ability of treating own interpretation critically.

The question of independent work of the students is a factor of students' professional self-development. It is stated that the self-development is one of the important method of the future music teachers' formation of professional and important qualities, professional knowledge acquired by themselves, musical abilities and skills necessary for pedagogical understanding.

Key words: pedagogical understanding, self-development, independence, independent work, future music teachers.

Юлія ЛОКАРЄВА. ПОТЕНЦІАЛ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розглядаються актуальні проблеми професійного становлення педагогів-музикантів, висвітлюється багатий навчальний, розвивальний та творчий потенціал музично-теоретичної підготовки студентів у вищих мистецьких навчальних закладах, наголошується на поліфункціональноті музично-теоретичних дисциплін у професійному становленні майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: професійне становлення, майбутній учитель музичного мистецтва, музично-теоретична підготовка.

В статье рассматриваются актуальные проблемы профессионального становления педагогов-музикантов, освещается богатый учебный, развивающий, творческий потенциал музыкально-теоретической подготовки в высших учебных заведениях, акцентируется на полифункциональности музыкально-теоретических дисциплин в профессиональном становлении будущих учителей музыкального искусства.

Ключові слова: профессиональное становление, будущий учитель музыкального искусства, музыкально-теоретическая подготовка.

Julia LOKAREVA. POTENTIAL MUSIC THEORY TRAINING IN PROFESSIONAL DEVELOPMENT FUTURE TEACHERS OF ART MUSIC

The article deals with topical issues of professional development of teachers-musicians, highlights the rich educational, developmental and creative potential of music and theoretical training of students in higher educational institutions of art, according to polyfunctionality musical-theoretical disciplines in the professional development of future teachers of music.

Actual problems of professional development of teachers-musicians, increase the level of professionalism of the future teacher of music depends largely on musical and theoretical training aimed at complex-synthetic bases, which are important for the theory and practice of professional formation of students of art schools. Music and theoretical training has an extensive educational, developmental, creativity in the professional formation of the future teacher of music. Teaching music-theoretical subjects in higher arts education has its own specificity, which is universal goals and objectives of training and education of future teachers of music, in an intensive and comprehensive development of musical abilities of students and defined their professional direction in the complex-synthetic methods, tools and techniques and creative accentuation on the formation of professionally significant knowledge and skills needed for students in their future careers.

Key words: professional formation, future teacher of musical art, musical-theoretical training.

Юлія МАЛЕЖИК. ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ «ФОРМОУТВОРЕННЯ»

У статті проаналізовані особливості формування дизайнерського мислення у студентів мистецьких спеціальностей на заняттях з курсу формоутворення та використання його методів та прийомів в освітньому процесі образотворчого мистецтва та дизайну. Розглянуті методичні аспекти умов розвитку дизайнерського мислення в художньо-педагогічній діяльності.

Ключові слова: дизайн, дизайнерське мислення, форма, формоутворення, мистецька освіта, професійна підготовка.

В статье проанализированы особенности формирования дизайнерского мышления у студентов художественных специальностей на занятиях по курсу формообразования и использования его методов и приёмов в образовательном процессе изобразительного искусства и дизайна. Рассмотрены методические аспекты условий развития дизайнерского мышления в художественно-педагогической деятельности.

Ключевые слова: дизайн, дизайнерское мышление, форма, формообразование, художественное образование, профессиональная подготовка.

Julia MALEZHNIK. THE FORMATION OF DESIGN THINKING IN STUDENTS OF ARTISTIC DISCIPLINES IN THE CLASSROOM FOR THE COURSE «SHAPING»

The article was analyzed the peculiarities of design thinking in students of art specialties in the study of methods of artistic formation and its use in the educational process of fine art and design. Examined the methodological aspects of the conditions of the development of design thinking in artistic teaching activities. Under the professional thinking it is understood purposeful process of creative thinking actually applied to the project design and related issues shaping.

Described the main provisions and objectives in the process of studying the formation, which are aimed at strengthening the process of thinking in the educational process. Were covered methodological approaches to the teaching of the course «Shaping», which will ensure the formation of design thinking and formative competence of teachers. It was found that the use of methods and techniques in the design and shaping of artistic activity are the primary means of formation of creative design thinking skills and high school students.

Key words: design, design thinking, shape, shaping, art education, professional training.

Ольга НЕГРЕБЕЦЬКА. ОСОБЛИВОСТІ ЗВУКОВИДОБУВАННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ТВОРІВ НА ФОРТЕПІАНО

У статті розглядаються проблеми невідповідності між високими вимогами, висунутими до піаніста щодо співучого виконання на фортепіано і недостатньою методологічною оснащеністю педагогічного процесу. Автор проводить поглиблений аналіз з питання «співучості» виконання на фортепіано.

Ключові слова: мистецтво «співу» під час виконання на фортепіано, виконавство, виразна співуча гра.

Olga NEGREBECKA. USE DURING ART SINGING EXECUTION WORKS FOR PIANO

This article discusses one of the many methods of «synchronous» of musical and technical aspects, the essence of which is reduced to the consistent use of the lessons of piano vocal and choral skills of the student. In the mind of the beginner to study music student singing organically linked with the expressive musical and speech intonation, while playing the instrument it is perceived as an act that has nothing to do with the vocal art, and consequently, with the emotionally-shaped side execution. This applies, above all, performance keyboardist where mechanical principle of extraction of sounds provoke formal game in more than a wind or string instrument, the performance of which is inextricably linked with intonation. It is necessary to carefully and consistently generate the student an idea of the piano music as an art form, closely related to common principles of vocal music performing emotional expressiveness. The most successful student masters the art of «singing» on the piano, working on plays, where the predominant character of the cantilena melodies. If the student fails to achieve maximum approximation of the sound of music on the piano for her vocal reading, then sometimes there is no need to require him or that sound diversity, for «singing» on the instrument itself dictates the dynamics of, and in the development of skills and strokes and agogics. The essence of «a deep understanding of the art of singing», «horizontal thinking» about which the great masters of the past, is a fusion of sounds into a single audio stream. Basis of horizontal thinking creates a common understanding of the movement of the audio stream not only from the beginning of the end of the phrase, but also the «focus» of its direction as a whole around the work. And then all the units are in a relationship derived from one another. Audio stream creates fluidity breadth breathing phrasing, which are so characteristic of the vocal intonation.

Key words: the art of «singing» during the performance on piano performance, expressive singing game, understanding the art of singing, horizontal thinking.

Тетяна БАГРІЙ. СПЕЦІФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО МУЗИКАНТА-ПЕДАГОГА У ВИКОНАВСЬКІЙ ХОРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядаються питання професійної підготовки майбутнього музиканта-педагога у виконавській хоровій діяльності, виявлено специфіка творчого змісту занять хорового класу, управління хоровим колективом. вказуються прийоми вокально-хорової роботи на заняттях хорового класу.

Ключові слова: педагог-музикант, професійна підготовка, хорове мистецтво, диригентсько-хорова діяльність, виконавська культура, самореалізація.

В статье рассматриваются вопросы профессиональной подготовки будущего музыканта-педагога в исполнительской хоровой деятельности. выявлена специфика творческого содержания занятий хорового класса, управления хоровым коллективом, указываются приемы вокально-хоровой работы на занятиях хорового класса.

Ключевые слова: педагог-музикант, профессиональная подготовка, хоровое искусство, дирижерско-хоровая деятельность, исполнительская культура, самореализация.

Tetyana BAGRIY. SPECIFIC FEATURES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MUSICIANS-TEACHERS IN PERFORMING CHORAL ACTIVITIES

The article deals with the training of future musician-teachers in performing choral activities. The specificity of the creative content of choral studies class was identified in the article. The relevance of the problem of improving the training of the future teacher-musician was determined. Analysis of research and publications indicates about the importance of performing trainings of the future musician-teacher in choral activity and that the future teacher-choirmasters reach the highest achievements in practical classroom of discipline «Choir class».

Специфика управления хоровыми коллективами лежит в творческой природе этой деятельности, в необходимости формирования лидерских качеств студентов. Одной из основных проблем в деятельности школьного хора является воспитание культуры выступления, которая не может существовать без систематической концертной деятельности.

Key words: teacher-musician, training, choral art, choral conducting activities, performing culture, self-realization.

Олена ГУДЬ. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ГОЛОСОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

У статті розглядаються питання психолого-педагогічних передумов голосової підготовки студентів музично-педагогічних факультетів. Наголошується, що співоча діяльність учителя

містить: роботу голосу у вокальному режимі, демонстрацію вокальних прийомів з метою показу, роботу голосу в розмовному режимі.

Ключові слова: співоча діяльність, вокальні приймання, розмовний режим, голос, звукоутворення, вокальний подих, артикуляція.

В статье рассматриваются вопросы психолого-педагогических предусловий голосовой подготовки студентов музыкально-педагогических факультетов. Акцентируется, что певческая деятельность учителя содержит: работу голоса в вокальном режиме, демонстрацию вокальных приемов с целью показа, работу голоса в разговорном режиме.

Ключевые слова: певческая деятельность, вокальные приемы, разговорный режим, голос, звукообразование, вокальное дыхание, артикуляция.

Olena GUDZ. PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PREREQUISITES VOICE TRAINING OF STUDENTS THE MUSICAL-PEDAGOGICAL FACULTIES

The article discusses the issues of psychological and pedagogical prerequisites for voice training of students of musical and pedagogical faculties. For the successful implementation of the activities of the vocal music teacher is required to acquire theoretical knowledge, practical abilities and skills in self-analysis, correction and development of his own voice. the system of training of students of musical faculties to professional voice activity must include the whole range of professional-voice of knowledge, abilities and skills required for speech, vocal, vocal-verbal and vocal teaching. Exception to one aspect of the professional-voice-training leads to disruption of the complexity of the knowledge, skills, destabilizes the work of the vocal apparatus and adversely affects the quality of voice activity and the health of the voice. It is noted that the singing activity of the teacher includes: voice work in the vocal mode, the demonstration of vocal techniques with the aim of showing the work of voices in conversational mode.

Key words: singing activity and vocal reception, conversation mode, voice, sound production, vocal breathing, articulation.

Юлія ПЕТРОВА, Інга ХМЕЛЕВСЬКА. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ХОРЕОГРАФІВ

У статті проведено теоретичний аналіз динаміки взаємозв'язку та взаємовідповідності деяких компонентів хореографічного та музичного мистецтв. Теоретично обґрунтовано, що навчання специфічним засобам відображення елементів музичної мови в танці сприятиме формуванню в майбутніх педагогах хореографії професійних якостей, відповідних за утворення структури їх специфічної музичної компетентності, як одного з компонентів загальної професійної компетентності фахівців хореографічної освіти.

Ключові слова: музичне мистецтво, хореографічне мистецтво, взаємозв'язок музики і хореографії, музична компетентність хореографів.

В статье проведен теоретический анализ динамики взаимосвязи и взаимсоответствия некоторых компонентов хореографического и музыкального искусства. Теоретически обосновано, что обучение специфическим средствам отображения элементов музыкального языка в танце способствует формированию у будущих педагогов хореографии профессиональных качеств, отвечающих за образование структуры их специфической музыкальной компетентности, как одного из компонентов общей профессиональной компетентности специалистов хореографического образования.

Ключевые слова: музыкальное искусство, хореографическое искусство, взаимосвязь музыки и хореографии, музыкальная компетентность хореографов.

Yuliya PETROVA, Inga KHMELIKSKA. INTERCONNECTION OF CHOREOGRAPHIC AND MUSIC ARTS AS A FACTOR OF FORMATION OF MUSIC COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF CHOREOGRAPHY

The theoretical analysis of dynamics of interconnection and intercorrespondence of some components of choreographic and music arts in accordance with their interpretation in scientific researches in the sphere of choreographic pedagogy, music art, psychology, etc. has been held in the article of Yu. Petrova and I. Khmelevska «Interconnection of choreographic and music arts as a factor of formation of music competence of future teachers of choreography». The common features of some elements of choreographic and music semiotics (such as intonation, texture, themes and shaping) have been considered and their classification from the point of view of revealing the analogy and variants of performing interpretation of an art work's essence by means of artistic expression of choreography and music has been given. It has been theoretically justified that in the process of mastering by the future choreographer the knowledge about the elements of music

semiotics, his ability for authentic interpretation of the piece of music's essence are being improved. The integration of the results of theoretical analysis of interconnection and intercorrespondence of the components of choreographic and music arts in the process of future teachers of choreography preparation was proved to enrich methodological and theoretical basis of choreographic and pedagogical education. It was concluded that acquisition of specific means of representation of the elements of music language in the dance will promote the formation of professional qualities of the future teachers of choreography, the qualities responsible for the creation of the structure of their specific music competence as one of the component of general professional competence of choreographers.

Key words: music art, choreographic art, interconnection of music and choreography, music competence of choreographers.

Марина ТКАЧЕНКО. ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА ОСНОВІ ДІАЛОГІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В КЛАСІ ДИРИГУВАННЯ

У статті розглядається один з напрямків інноваційно-орієнтованої підготовки майбутніх учителів музики, з'ясовано сутність понять «рефлексія», «професійна рефлексія», «методологічна рефлексія», «рефлексивна позиція» майбутніх учителів музики, висвітлено значимість методу рефлексивного аналізу та діалогізації навчального процесу у формуванні рефлексивної позиції майбутніх учителів музики.

Ключові слова: рефлексія, професійна рефлексія, методологічна рефлексія, рефлексивна позиція, діалогізація процесу навчання, метод рефлексивного аналізу.

В статье рассматривается одно из направлений инновационно-ориентированной подготовки будущих учителей музыки, выяснено сущность понятий «рефлексия», «профессиональная рефлексия», «методологическая рефлексия», «рефлексивная позиция» будущих учителей музыки, освещены значимость метода рефлексивного анализа и диалогизации учебного процесса в формировании рефлексивной позиции будущих учителей музыки.

Ключевые слова: рефлексия, профессиональная рефлексия, методологическая рефлексия, рефлексивная позиция, диалогизация процесса обучения, метод рефлексивного анализа.

Marina TKACHENKO. REFLEXIVE POSITION FORMATION OF FUTURE TEACHERS BASED ON DIALOGIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN THE CLASS OF CONDUCTING

One of the directions of innovation-oriented training of future music teachers is described in the article. The essence of the concepts of «reflection», «professional reflection», «methodological reflection», «and reflexive position» is revealed. It is noted that the formation of reflexive position of students in the class of conducting will be effective if the content of training activities will be presented in the form of professionally oriented tasks and challenges which are supported by the algorithms of performing specific actions. It is stated that unevenness of pre-university music preparation requires the use of an individual approach. The importance of the interlocutory aspect in the learning process that leads to the analysis, evaluation, the validity of its position and self-test which contribute to failure detection of existing knowledge and skills, search of new meanings is shown. The method of reflective analysis is defined as the main one in the formation of reflexive position of future music teachers. It is experimentally verified that the formation of reflexive position of future music teachers reveals the prospect of achieving the level of professional skill.

Key words: reflection, professional reflection, methodological reflection, reflective stance dialogization learning process, the method of reflective analysis.

Тетяна ШАФАРЧУК, Мен ЯН. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ДО ВИКОНАННЯ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ ЕПОХИ БАРОКО

У статті розглядаються питання підготовки студентів музично-педагогічних навчальних закладів до виконання вокальних творів композиторів епохи Бароко. Розглянуто стилеві риси музичного мистецтва Бароко, схарактеризовано головні вимоги до вокальної техніки вокаліста та методичні засоби, спрямовані на їх формування.

Ключові слова: стиль Бароко, вокальна техніка, виконавська інтерпретація, художній образ, музичне мистецтво.

В статье рассматриваются вопросы подготовки студентов музыкально-педагогических учебных заведений к выполнению вокальных произведений композиторов эпохи Барокко. Рассмотрены стилевые черты музыкального искусства Барокко, особенности их воплощения певцами, охарактеризованы главные требования к вокальной технике певца, которыми он должен овладеть

для адекватного виображення художественно - образного содережания произведений композиторов эпохи Барокко.

Ключевые слова: стиль Барокко, вокальная техника, исполнительская интерпретация, художественный образ, музыкальное искусство.

Tatiana SHAFARCHUK, Meng YANG. FUTURE MUSIC TEACHERS TRAINING TO BAROQUE EPOCH VOCAL WORKSIMPLEMENTATION

The article deals with the problems of music and teacher training institutions students' preparation to perform vocal works of baroque composers. The origins and stylistic features of Baroque music, especially the peculiarities of its expression in vocal art are analyzed. The main requirements to the singer vocal technique, which he has to master for the adequate implementation of artistic and imaginative content of works, are determined. Particular attention is paid to the formation of specific sound-making skills, foreign language texts articulation, phrasing culture, mastering of messa di voce, ways to implement dynamic, emotional and imaginative contrasts and standards of melodic sound ornamentation. Instructional techniques aimed at the students' stylistically authentic voice sounding development and its approximation to instrumental timbre are described. Methodological recommendations on the novice singer erudition formation, enrichment of musical ideas and taste influences, which should serve as a guide in the work of the baroque repertoire are given.

Key words: Baroque, vocal technique, performing interpretation, an artistic image, music art.

Іван КАСІЛОВ. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У даній статті висвітлені основні проблеми щодо професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Розглядаються питання пріоритетності даної спеціальності в умовах розвитку науки і освіти в Україні. Визначені основні фахові критерії, які відповідають за ступінь готовності фахівця до подальшої педагогічної діяльності.

Ключові слова: вчитель музичного мистецтва, професійна готовність, професійна освіта, фахові критерії, пріоритетність, інтерпретація.

В данной статье освещены основные проблемы профессиональной подготовки будущего учителя музыкального искусства. Рассматриваются вопросы приоритетности данной специальности в условиях развития науки и образования в Украине. Определяются основные профессиональные критерии, которые отвечают за степень готовности специалиста к дальнейшей педагогической деятельности.

Ключевые слова: учитель музыкального искусства, профессиональная готовность, профессиональное образование, профессиональные критерии, приоритетность, интерпретация.

Ivan KASILOV. PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART

This article highlights key problems that often arise in the process of professional preparation of future teachers of musical art, as well as discusses approaches to solving problems. Describes and discusses the problematic issues that relate to the level of prestige and priority of this specialty in the development of the modern scientific approach to the issues of education in Ukraine. Also defines the basic professional criteria, which are responsible for the readiness of future specialists to further pedagogical activity in the conditions of reformation of Ukrainian education. Professional criteria are considered in the light of modern requirements that arise in the process of professional training in this specialty in terms of educational programs created for the system of secondary schools, lyceums, gymnasiums, as well as for other educational institutions in which there is a subject «music art».

Key words: teacher of music, professional commitment, professional education, professional criteria, prioritization, interpretation.

Оксана ЛЕОНОВА. ФОРТЕПІАННЕ ВИКОНАВСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розкривається історичний аспект формування і розвитку європейського піаністичного мистецтва. Розглядаються передумови зародження нового образу фортепіано, пов'язані з еволюційними процесами розвитку європейської музичної культури. Автор підкреслює, що для сучасного музиканта надзвичайно важливо розуміти шлях еволюції, в якому новий час і нові ідеали породжують нові шляхи їх втілення.

Ключові слова: нове фортепіанне мислення, еволюція піанізму, фортепіано, композитор-віртуоз.

В статье раскрывается исторический аспект формирования и развития европейского пианистического искусства. Рассматриваются предпосылки зарождения нового образа фортепиано, связанные с эволюционными процессами развития европейской музыкальной культуры. Автор подчеркивает, что для современного музыканта чрезвычайно важно понимать путь эволюции, в котором новое время и новые идеалы порождают новые пути их воплощения.

Ключевые слова: новое фортепианное мышление, эволюция пианизма, фортепиано, композитор-виртуоз.

Oksana LEONOVА. PIANO PERFORMING ARTS AND ITS IMPORTANCE IN THE DEVELOPMENT OF EUROPEAN MUSICAL CULTURE

The article deals with the historical aspect of the formation and development of the European pianistic art. Considered prerequisites birth of a new image of piano related to evolutionary processes of European music. The author stresses that for the modern musician is extremely important to understand the evolution of the way in which the new era and new ideals generate new ways of expression. For the modern musician, it is extremely important to understand the way of evolution, in which new times and new ideals and create new ways to present them. With the expansion of the boundaries of piano music and piano performance by gradually and systematically expanding the boundaries of spiritual and performing opportunities for young musicians. Discovering great music, comprehending the era in which it was created, getting acquainted with the ideological attitudes and aesthetic ideals of this era, he discovers the art and its realization, the transformation, which shows the infinity of the evolutionary path and continuity of creative development. The prospects of further researches are connected with study of the development of piano performance in the period of European romanticism and musical styles of the twentieth century.

Key words: new piano thinking, evolution piano, piano virtuoso composer.

Катерина МАРКІНА. ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІХУДОЖНІХ УМІНЬ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКА ТАНЦЮВАЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ

У даній статті розглядаються етапи формування поліхудожніх умінь майбутнього керівника танцювального колективу у процесі конкретно-предметної діяльності. Розроблена етапна технологія формування поліхудожніх умінь на основі семантичної моделі освіти, рівні сформованості знань студентів відповідно до виділених критеріїв.

Ключові слова: поліхудожні технології, керівник танцювального колективу, конкретно-предметна діяльність, етапна технологія.

В данной статье рассматриваются этапы формирования полихудожественных умений будущего руководителя танцевального коллектива в процессе конкретно-предметной деятельности. Разработана этанская технология формирования полихудожественных умений на основе семантической модели образования, уровни сформированности знаний студентов в соответствии с выделенными критериями.

Ключевые слова: полихудожественные технологии, руководитель танцевального коллектива, конкретно-предметная деятельность, этанская технология.

Katerina MARKINA. THE STAGES OF FORMATION POLYART SKILLS OF THE FUTURE LEADER OF THE DANCE TEAM

This article discusses the stages of formation polyart skills of the future leader of the dance team in the process specifically-the subject, defined the word "technology" as one of the main methods of educational activities. Developed step-by-step forming technology polyart skills based on the semantic model of education, the level of formation of students knowledge in accordance with the selected criteria. The article describes technology of mastering the dancing art at a cognitive level, the formation of polyart image on the basis of development dynamics, the formation of polyart skills of the dance team leader, expertise of the students ' knowledge and skills.

Key words: poliart technologies, dancing collective leaders, concrete-subject activity, stage technology.

Сергій СМЕТАНА. РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКО-ТЕХНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

У статті розглядаються питання розвитку виконавської техніки баяністів у процесі роботи над етюдами в початковий період навчання, пропонуються методичні рекомендації з постановки виконавського апарату, підбору зручної апплікатури та опанування необхідних засобів звукодобування.

Ключові слова: виконавська техніка, виконавський апарат, звукодобування, апплікатура, штрихи.

В статье рассматриваются вопросы развития исполнительской техники баянистов в процессе работы над этюдами на начальном этапе обучения, предлагаются методические рекомендации по постановке исполнительского аппарата, подбору удобной аппликатуры овладения необходимыми приёмами звукоизвлечения.

Ключевые слова: исполнительская техника, исполнительский апарат, звукоизвлечение, аппликатура, штрихи.

Sergiy SMETANA. THE DEVELOPMENT OF THE PERFORMING TECHNIQUE OF THE PERFORMER-INSTRUMENTALIST

The article examines the development of performing techniques of accordionists in the process of working on sketches at the initial stage of training, methodical recommendations on performing apparatus, the selection of the convenient fingering of mastering the necessary techniques of sound producing. The issues of formation of the performing apparatus – landing of the musician, the position of a musical instrument during the execution of the different complexity of the repertoire, the interaction of instrument and body by, the provisions of the right and left hands on the keyboard, and the like, as well as the assimilation of the techniques of instrumental playing – is an essential component of the educational process beginning musicians. The initial period of learning a musical instrument is a complex process of learning and improving skills and techniques – as an essential component of acquisition of musical professionalism. However, learning is always a creative process of searching, finding and developing new, more advanced elements of musical expression that can only be felt intuitively, because they are on a subconscious level, intuition of the performer.

Key words: performing technique, performing technology, sound making, fingering, strokes.

Kamil BAŚ. POINT AND LINE TO EDUCATION

У статті, в опорі на теоретичні засади та особистий досвід автора, представлено дослідження щодо основ художньої освіти. Виходячи із спостережень загального та відмінного між студентами, що навчаються на педагогічному факультеті за фахом «Дошкільне виховання» та на факультеті мистецтв за фахом «Digital Design», в рамках існуючих програм по стратегіях художньої освіти й технологіях у галузі навчання дитини, розглянуто питання щодо формальної структури зображення: світла, кольору, простору, композиції, крапки, лінії, текстури, пластикової технології.

Ключові слова: аналіз роботи, формальна структура, художня освіта, вивчення природи, аналіз і синтез, склад.

В статье, в опоре на теоретические основы и личный опыт автора, представлены исследования, касающиеся основ художественного образования. Исходя из наблюдения общего и различного между студентами, обучающимися на педагогическом факультете по специальности «Дошкольное образование» и на факультете искусств по специальности «DigitalDesign», в рамках существующих программ по стратегиям в художественном образовании и технологиям в сфере обучения ребенка, рассмотрены вопросы, касающиеся формальной структуры изображения: света, цвета, пространства, композиции, точки, линии, текстуры, пластиковой технологии.

Ключевые слова: анализ работы, формальная структура, художественное образование, изучение природы, анализ и синтез, состав

This article puts pressure on a particular aspect of work with an image, which could be divided into two categories: executed in a passive (analysing it) or an active way (creating it). The first one is represented by a work of art's analysis; teaching of what components gather to become a formal structure of it. These are: artistic discipline and technique, composition, space, light, colour, surface's texture, points, lines and planes. The other one is based mainly on life drawing and working with an image achieved in this way.

It is crucial to stress the importance of future preschool and elementary school teachers's artistic education, because this is the time that is given to them to develop themselves in many directions, out of which the consciousness of art seems to be one of the most important. Analogously, Digital Design students'

education demands that they are aware of basic components that build the image – both in theoretical and practical way.

Having an opportunity to teach university students from two separate departments, gave the author a chance to see their approach to the subject and - simultaneously – adjust his approach to the different courses' specifics.

Key words: analysis work, formal structure, art education, nature study, analysis and synthesis, composition.

Ван ЧЕНЬ. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ФАХОВА ЗРІЛІСТЬ МАГІСТРАНТА-ВОКАЛІСТА» ТА ЙОГО КОМПОНЕНТНА СТУКТУРА

У статті розглядається сутність понять «зрілість», «фахова зрілість магістрата-вокаліста», розкривається її специфіка, яка визначається діалектичним взаємозв'язком виконавської та педагогічної діяльності. Обґрутується компонентна структура фахової зрілості вокаліста в єдності соціально-мистецького, особистісно-фахового та компетентнісно-змістового компонентів.

Ключові слова: особистісна зрілість, фахова зрілість, вокально-педагогічна діяльність.

В статье рассматривается сущность понятий «зрелость», «профессиональная зрелость магистранта-вокалиста», раскрывается ее специфика, которая заключается в диалектической взаимосвязи исполнительской и педагогической деятельности. Обоснована компонентная структура профессиональной зрелости вокалиста в единстве социально-художественного, личностно-профессионального и компетентностно-содержательного компонентов.

Ключевые слова: личностная зрелость, профессиональная зрелость, вокально-педагогическая деятельность.

Wang CHEN. ESSENCE OF CONCEPT OF «EXPERT MATURITY UNDERGRADUATE SINGER» AND ITS COMPONENT STRUCTURES

This article looks at the nature of such notions as «maturity» and «professional maturity of a vocal Master's Degree candidate», explicates its particularity, which is based in the unity and interconnection of performing activities and educational work. Rationalisation is provided for the componential structure of a vocalist's professional maturity in the unity of the social artistic components, the personal professional and content-competence components.

The forms of manifestation of all maturity components are described, and the tasks which need to be solved in the education process in order to form this maturity are characterised. Grounds are given for future research - the creation of a methodology to educe the level of maturity of a future performing vocalist and teacher, development of a methodology of its perfection in the process of education with Master Degree students in music and teacher training institutions.

Key words: Personal maturity, professional maturity, vocal educational activity.

Ван ЮЕ. АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ У КОНТЕКСТІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ

В статті аналізуються підходи щодо формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики з позиції системного підходу, як ззовні керований і саморегульований процес у структурі професійної підготовки студентів.

Ключові слова: компетентність, системний підхід, майбутній вчитель музики, загально-педагогічні та спеціальні дисципліни.

В статье анализируются подходы к формированию профессиональной компетентности будущего учителя музыки с позиций системного подхода, как извне управляемый и саморегулирующийся процесс в структуре профессиональной подготовки студентов.

Ключевые слова: компетентность, системный подход, будущий учитель музыки, в-педагогические и специальные дисциплины

Wang YUE. ANALYSIS OF A FUTURE MUSIC TEACHER'S PROFESSIONAL COMPETENCE WITHIN THE CONTEXT OF THE SYSTEM APPROACH

Complexity and manysidedness of a teacher's activity at a general school set some particular requirements to the level of his/her competence and to formation of profound knowledge and skills in his/her profession. A graduate's readiness to solve professional tasks is a basis for formation of his/her professional competence. At the same time, as a result of a disparity between students' theoretical knowledge and their ability to apply such knowledge in practice as well as the lack of any consistent relations between general

pedagogic and some particular subjects, students' skills remain insufficient when they set at last about practical activity. The basis for professional competence of music teachers is theoretical knowledge, scientific models and methods; dialectical consciousness; research and transfer of processed information. Today, a new approach to teaching music that is an organization with a holistic learning process of students of musical art on a scientific basis with the advantage of autonomy in the acquisition of this knowledge.

Key words: competence, systematic approach, future music teacher in pedagogical and special disciplines

Катерина ГУСЄВА. ТВОРЧО ОРІЄНТОВАНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У статті розглядається проблема підготовки творчо орієнтованої особистості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва в процесі фахової підготовки. Обґрунтується необхідність звернення уваги на особливості творчої особистості. Виокремлені методи навчання, що позитивно впливатимуть та творчу сторону особистості.

Ключові слова: самоактуалізація, фрустрація, естетична чутливість, емпатія, стан сумніву, синектика, евристичний метод, метод проектів.

В статье рассматривается проблема подготовки творчески ориентированной личности будущего учителя изобразительного искусства в процессе профессиональной подготовки. Обосновывается необходимость обращения внимания на особенности личности. Выделены методы обучения, положительно влияние и творческую сторону личности.

Ключевые слова: самоактуализация, фruстрация, эстетическая чувствительность, эмпатия, состояние сомнения, синектика, эвристический метод, метод проектов.

Kateryna HUSEVA. CREATIVELY ORIENTED METHODS OF TEACHING IN PROFESSIONAL TRAINING OF A TEACHER OF FINE ARTS

In the article the problem creatively oriented training of future teachers of fine arts in the training. Consider requirements for teachers of art. Reveals his creative characteristics. The necessity of paying attention to the features of the creative personality. Highlights self-stimulation condition (cognitive needs) as a basis for the development of creative abilities of students. Pedagogical conditions of education of the creative personality of students. Identify factors and conditions that affect the course of creative activity. Is observed that the positive trend of the art students will take place under conditions which will ensure freedom of intuition; formation of students' self-confidence; desire for independence, self-actualization; positive emotions; development of imagination and penchant for daydreaming; forming sensitivity to conflicts, ability to identify and formulate them consciously. The role of nominating ideas, their selection is given to the head of the creative team, namely his personal qualities and professional skill. The isolation of teaching methods that positively affect individual and creative side.

Key words: self actualization, frustration, aesthetic sensitivity, empathy, state of doubt synektyka, heuristic method, projects.

Ліні ХУАЦІНЬ. МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ЯК КАТЕГОРІЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ

У статті розглянуто музично-виконавську культуру майбутнього фахівця в галузі мистецької освіти в якості компонента його музичної культури. Проаналізовано науково-методичну літературу в контексті означеної проблеми. Розкрито сутність і специфіку музично-виконавської культури майбутніх учителів музики.

Ключові слова: культура, музична культура, музично-виконавська культура, майбутні вчителі музики.

В статье рассмотрена музыкально-исполнительская культура будущего специалиста в области художественного образования в качестве компонента его музыкальной культуры. Проанализирована научная литература в контексте обозначенной проблемы. Раскрыты сущность и специфика музыкально-исполнительской культуры будущих учителей музыки.

Ключевые слова: культура, музыкальная культура, музыкально-исполнительская культура, будущие учителя музыки.

Lin HUA QING. THE CULTURE OF MUSIC PERFORMANCE OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS FS F CATEGORY OF ARTISTIC PEDAGOGY

The article describes the problem of culture of musical performance of the future specialist in the sphere of artistic education as the constituent element of its musical culture.

As for this theme, We analyzed all scientific literature. Some researchers are learning the culture of musical performance considering artistic needs of personality, its musically estimative submissions, level of development of general and special abilities, availability of the creative position. Analysis of scientific literature and practice proves that the defined of the culture of musical performance of the personality is the measure of development of the musical culture and personal and creative dedication. The culture of musical performance of the future music teacher is an integrated personal property of a student, which characterized of development of public, professional and special knowledge's, musically performative abilities and skills, special competence for musical performance, which can be useful for realization of the artistic and pedagogical activity.

Key words: culture, musical culture, culture of musical performance, future music teachers.

Лю КЕШУАН. ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНО-ДРАМАТУРГІЧНИХ УЯВЛЕНЬ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті описані рівні музично-аналітичної діяльності студентів-музикантів педагогічного профілю, на яких відбувається формування образно-драматургічних уявлень особистості; рівень інтонаційного аналізу музичного мистецтва забезпечує розкриття змісту музичного образу; рівень драматургічного аналізу музично-художнього тексту забезпечує набуття досвіду сприймання й інтерпретації логіки розгортання твору в цілому, що необхідно майбутнім педагогам для здійснення музично-аналітичної діяльності.

Ключові слова: образно-драматургічні уявлення, аналітична діяльність, майбутній викладач.

В статье описаны уровни музыкально-аналитической деятельности студентов-музикантов педагогического профиля, на которых осуществляется формирование образно-драматургических представлений личности; уровень интонационного анализа музыкального искусства обеспечивает раскрытие содержания музыкального образа; уровень драматургического анализа музыкально-художественного текста обеспечивает приобретение опыта восприятия и интерпретации логики развития произведения в целом, что необходимо будущим педагогам для осуществления музыкально-аналитической деятельности.

Ключевые слова: образно-драматургические представления, аналитическая деятельность, будущий преподаватель.

Liu KESHUANG. FORMING OF PEDAGOGIC TYPE STUDENTS MANNER AND DRAMATIC ART IMAGINATIONS IN THE ANALYTIC ACTIVITY PROCESS

In this article is about some students-musicians of pedagogic university music analytic activity levels, on which are made forming their own idea-dramatic art imagines.

Forming students-musicians of pedagogic university idea-dramatic art imagines as a component of art-idea thought is traced during their music analytic activity. Music art intonation analytic level, which discover music idea content through realizing by students-musicians intonational music spectrum and provides for acquaintance with idea system. Skills of intonational analytic activity during opening up music product is forming idea thought cultura basis.

The dramatic analytic level of music-art text, which future teachers necessary perception and interpretation experience are made, permits adopt the art form as objective content listener music perception. At this level is provided with comprehending development music product logic. This is necessary for future music teachers for realization music-analytic activity.

Forming students-musicians of pedagogic university idea-dramatic art imagines in their music-analytic activity has dynamic character. Presenting future music teachers analytic activity levels, on which is realized their idea-dramatic art imagines, has confirmed effective analytic students work during development idea-dramatic art thought and music art products opening up.

Key words: manner and dramatic art imaginations, analytic activity, future pedagog.

Ольга МАЙБА. ДІАГНОСТИКА РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ХОРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ

У статті представлена діагностика рівнів сформованості християнських православних цінностей дітей молодшого шкільного віку у процесі хорової діяльності на базі загальноосвітньої і недільної школ. Проведене констатувальне дослідження дало підстави для висновку щодо недостатньої сформованості християнських православних цінностей молодших школярів у процесі хорової діяльності.

Ключові слова: християнські цінності, молодший шкільний вік, діагностика, церковний спів, хорова діяльність.

В статье представлена диагностика формирования христианских православных ценностей детей младшего школьного возраста в процессе хоровой деятельности на базе общеобразовательной и воскресной школ. Проведенное констатирующий исследование дало основания для вывода о недостаточной сформированности христианских православных ценностей младших школьников в процессе хоровой деятельности.

Ключевые слова: христианские ценности, младший школьный возраст, диагностика, церковное пение, хоровая деятельность.

Olga MAIBA. DIAGNOSIS LEVEL OF FORMATION OF CHRISTIAN VALUES IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN IN THE CHORAL ACTIVITIES IN SUNDAY SCHOOL

The paper presents the diagnostics of formation of the Christian Orthodox values of primary school children in the choir on the basis of general education and Sunday schools. The levels of the formation of Christian Orthodox values in younger schoolboys. Results studies suggest an insufficient level of formed Christian Orthodox values in younger schoolboys in the conditions of Sunday school in the choral activity. Church singing - is not only prayer to God, this address to himself, to the awareness and understanding of their actions. One of the objectives of training church singing is the diagnosis and further development of vocal and choral skills of children of primary school age, education involves emotional responsiveness, the ability to understand the nature and content of religious works and ideas. The problem of formation of the Christian Orthodox values younger students is a complex and multi-faceted and takes an exceptionally important place in the theory and practice of modern education. That is why this topic is promising and requires further specific studies.

Key words: Christian values, primary school age, diagnosis, church singing, choral activities.

Олена НАДУТЕНКО. ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

У статті розкрито зміст художньої культури особистості, проаналізовано особливості формування художньої культури в учнів музичної школи, визначено театралізацію як один із засобів формування художньої культури дітей; з'ясовано особливості організації театралізованого концерту як нетрадиційної форми художнього виховання.

Ключові слова: естетична культура, художня культура, художня культура особистості, театралізація, театралізований концерт.

В статье раскрыто содержание художественной культуры личности, проанализированы особенности формирования художественной культуры у учащихся музыкальной школы, выделено театрализацию как один из способов формирования художественной культуры детей; определены особенности организации театрализованных концертов как нетрадиционной формы художественного воспитания.

Ключевые слова: эстетическая культура, художественная культура личности, театрализация, театрализованный концерт.

Elena NADUTENKO. THEATRICS AS A METHOD OF ARTISTIC CULTURE FORMATION IN PERSONALITY

The article reveals the content of the artistic culture's personality, it analyzed the artistic culture peculiarities of the Musical pupils and also highlighted theatrics as one of the artistic cultural formation methods of pupils; it defined organizational features of theatrical concerts as nontraditional forms of artistic education. The article defines theatrical features in musical performances; it discovers technologies and the principles of Musical Teachers in preparing thematic theatrical concerts. Practical results of theatrics are pupil's involvement in dramatization, it forms artistry, ability to overcome fear to go on stage, to be as the character and play and overcome uncertainty, these qualities are priceless which lead to success in any future

endeavor of pupils. Perspectives for future research are visible in current trends in the context of theatrical culture of pedagogic as the result of creative process. The most important task of the teacher in further creative work is to «cultivate artistic immunity» in the pupils. Consistently, sensitively and objectively approaching the selection of highly artistic works of art will be the basis for development of their artistic culture, and arouse the desire for aesthetic and moral ideals which are truth, kindness, beauty, and wisdom in art and life.

Key words: aesthetic culture, artistic culture of personality, theatics, theatrical concert.

Олена СЕМЕНОВА. СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У статті проаналізовано погляди різних науковців на категорії: «творча компетентність», «художня компетентність», «художньо-естетична компетентність», «естетична компетентність» педагога, в різних галузях образотворчого мистецтва. Розглянуто суміжні поняття: «художня творчість», «художня діяльність», «художньо-творчий процес», «художній смак», «художньо-творча активність». Подано авторське визначення художньо-творчої компетентності вчителя образотворчого мистецтва.

Ключові слова: художня творчість, творча компетентність, художня компетентність, естетична компетентність, художньо-творча компетентність, вчитель образотворчого мистецтва.

В статье проанализированы взгляды разных ученых на категории: «творческая компетентность», «художественная компетентность», «художественно-эстетическая компетентность», «эстетическая компетентность» педагога, в различных областях изобразительного искусства. Рассмотрены смежные понятия: «художественное творчество», «художественная деятельность», «художественно-творческий процесс», «художественный вкус», «художественно-творческая активность». Представлено авторское определение художественно-творческой компетентности учителя изобразительного искусства.

Ключевые слова: художественное творчество, творческая компетентность, художественная компетентность, эстетическая компетентность, художественно-творческая компетентность, учитель изобразительного искусства.

Olena SEMENOVA. STRUCTURAL COMPONENTS OF ART CREATIVE COMPETENCY

In the article the concept of art competency is analyzed and defined. The views of different scientists on the categories: «creative competency», «art competency», «art-aesthetic competency», «aesthetic competency» of the teacher, in different spheres of fine arts are considered. It is proved that these concepts are the foundation of the structure of art-creative competency. The related concepts of art creative competency of a specialist of fine arts such as «art creativity», «art creative process», «art taste», «art creative activity». The author's definition of art-creative competence of a teacher of fine arts. The views of different authors in the determining of art and creative competency in various fields of art and pedagogy are considered.

Art-creative competency of a teacher of fine art is the ability of continuous enriching of the peculiar visual experience, development of aesthetic taste and special abilities, updating of knowledge, improvement of skills and abilities in art shaping by means of composition in the practice of active producing original in content, technically skilled and objectively worth-while works that become a solid foundation for achieving heights of art-pedagogical professionalism.

Key words: creativity, art creativity, creative competency, art competency, art-aesthetic competency, art creative competency, teacher of fine arts.

Zoya STUKALENKO. THE USE OF HERMENEUTICS IN THE PROCESS OF MUSICAL AND INTERPRETIVE ACTIVITY AS A FACTOR OF FORMATION OF PROFESSIONAL TOLERANCE

У статті розглянуто проблему формування професійної толерантності майбутнього вчителя музичного мистецтва у контексті застосування герменевтики. Висвітлено особливості застосування герменевтичних умінь у процесі музично-інтерпретаційної діяльності. Розкрито сутність музично-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва як основи для його професійного саморозвитку, що є чинником для формування професійної толерантності студентів.

Ключові слова: толерантність, професійна толерантність, майбутній учитель музичного мистецтва, герменевтика, герменевтичні уміння, інтерпретація.

В статье автор рассматривает проблему формирования профессиональной толерантности будущего учителя музыкального искусства в контексте применения герменевтики. Освещены особенности применения герменевтических умений в процессе музыкально-интерпретационной деятельности. Раскрыта сущность музыкально-исполнительской подготовки будущего учителя музыкального искусства как основы для его профессионального саморазвития, что является стимулом для формирования профессиональной толерантности студентов.

Ключевые слова: толерантность, профессиональная толерантность, будущий учитель музыкального искусства, герменевтика, герменевтические умения, интерпретация.

The problem of formation of professional tolerance of prospective musical art teachers in the context of the application of hermeneutics has been observed in the article. The problem of the hermeneutic approach in the field of music pedagogy has been explored by such scientists as: M. Kahan, O. Katrych, O. Kotlyarevska, D. Lisun, O. Lyashenko, V. Medushevskyi, V. Moskalenko, O. Oleksyuk, I. Poluboyarynova, O. Plotnytska, T. Reyzenkind, I. Sulyma, N. Chernyavskaya, O. Shcholokova. The features of the application of hermeneutical skills in the process of music-interpretive activities have been highlighted. Attention is focused on the analysis of works interpretation of school songs repertoire, where it is appropriate to use comparative analysis of works of art. The essence of music-performing training of prospective musical art teachers as a basis for their professional development, which is a factor for the formation of professional tolerance of students, has been shown. Therefore, the experience allows use hermeneutical skills to solve the problem of understanding of musical works, intensify attention, self-control and incentive tolerance forming of students.

Key words: tolerance, professional tolerance, prospective musical art teacher, hermeneutics, hermeneutical skills, interpretation.

Сян ЧЖАО. МЕТОДИКА ЗАЛУЧЕННЯ УЧНІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ ДО ОСНОВ ПИСЬМОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У даній статті здійснено аналіз та узагальнення основних положень традиційної методики навчання учнів загальноосвітніх шкіл нотній грамоті. На цій підставі сформульовані педагогічні принципи освоєння школлярами основ музично-пісемної культури, а саме: принципи нерівноцінності умінь, випереджаючого становлення навичок читання нот, інтонаційної сигніфікації, опори на іконічні знаки, вербального підкріplення, зв'язку з музикуванням, художньої мотивації.

Ключові слова: музична писемність, нотна грамота, методика навчання музиці, загальноосвітня школа.

В данной статье осуществлен анализ и обобщение главных положений традиционной методики обучения учащихся общеобразовательных школ нотной грамоте. На этом основании сформулированы педагогические принципы освоения школьниками основ музыкально-письменной культуры, а именно: принципы неравноценности умений, опережающего становления навыков чтения нот, интонационной сигнификации, опоры на иконические знаки, вербального подкрепления, связи с музенированием, художественной мотивацией.

Ключевые слова: музыкальная письменность, нотная грамота, методика обучения музыке, общеобразовательная школа.

Sian ZHAO. METHODS OF FAMILIARIZING SECONDARY SCHOOL STUDENTS WITH THE BASICS OF WRITING MUSIC

The article states that the main functions of the system are the preservation of musical writing identical texts and models of creativity, dissemination of best examples of music, providing musical performance, and promoting the practice of teaching the art of music. Based on this understanding of the music and culture of writing the author examines the specific issues techniques of studying musical sign system in secondary school. The need for this is due to the process of changing musical culture respectively the development of new means of fixing musical texts, the emergence of new conditions, objectives and approaches in the practice of music education. This article analyzes the provisions of the traditional methods of teaching secondary school students to read music, isolated and critical understanding of the main provisions of the goals, objectives, methods of studying in the school of musical notation. In particular, consider the role of the method Solmization (singing sounds with their modal naming names or combatant), forms of use of hand gestures, especially the graphic methods of fixing the melody. On this basis, formulated pedagogical principles of development of the students the basics of music and written culture, namely: a) the principle of inequality of abilities to read and write music, b) the principle of advancing the formation of reading music, c) the principle of forming a clear sound of signification, g) the principle of relying on iconic signs Music and graphic text, d) the principle of verbal reinforcement musical signification graphics, e) Due to the principle of a living singing, dancing, playing an instrument, g) the principle of artistic motivation of writing musical scores.

Key words: the musical writing system, methods of music studying, secondary school.

Тань СИЯО. СТИЛЕВІДПОВІДНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЦЕСУ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ ВІДЕНСЬКИХ КЛАСИКІВ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ У ПРОЦЕСІ ФОРТЕПІАННОГО НАВЧАННЯ

У статті розкрита ідея стилістичного підходу до опанування фортепіанних творів через їх музичне сприймання. Такий шлях розглядається як найрезультативніший у вивчені віденських класиків, необхідною умовою оптимізації процесу музичного виховання особистості музиканта у класі фортепіано. Ефективність цього процесу значною мірою визначається професійною спроможністю вчителя та поглиблением теоретико-методичної підготовки самого майбутнього вчителя музики, в якій узгоджується теорія й практика усвідомлення сприйняття музики віденських класиків.

Ключові слова: стильовий підхід, віденські класики, майбутній учитель музики, фортепіанне навчання.

В статье раскрыта идея стилистического подхода к изучению фортепианных произведений в процессе их музыкального восприятия. Такой путь рассматривается как наиболее результативный в овладении музыкой венских классиков, необходимым условием оптимизации процесса музыкального воспитания личности музыканта в классе фортепиано. Эффективность этого процесса значительной мерой определяется профессиональными возможностями учителя и углублением теоретико-методической подготовки самого будущего учителя музыки, в которой согласуется теория и практика осознания восприятия музыки венских классиков.

Ключевые слова: стильовой подход, венские классики, будущий учитель, фортепианное обучение.

Tan SIYAO. STYLISTIC APPROACH TO THE AUSTRIAN CLASSIC MUSIC PRODUCTS PERCEPTION PROCESS BY FUTURE TEACHER DURING PIANO STUDY

In this article is discovered style approach idea to study piano products during music teaching. This way is considered as most results in Austrian classics music master process, necessary condition of process optimization upbringing music person in piano class.

Effectiveness of this process is determined by teacher professional possibility and theory-methodic training own future teacher of music, on which is determined theory and practice skills to perceive Austrian classics music. Acquisition knowledge about style peculiarities either composers creative is established conditions for penetration in products art essence, help future teacher of music to comprehend the maintenance teaching music, to understand art manners in different aesthetic fillings.

This process is realized more successful thanks to style approach to process of perception by future teacher Austrian classics music products during piano teaching and is essential method of art cognition, because teaching big training piano training material is acquired necessary system, lightens orientation to concrete style approach of development are cultural and specific music expressive means.

Key words: style approach, Austrian classics, future teacher, piano studing.

Хуа ВЕЙ. СУТНІСТЬ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ І КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ У КОНТЕКСТІ ЙОГО РОЗВИТКУ

В основі теоретичної концепції розвитку творчого потенціалу особистості засобами освіти лежить розуміння феномена творчості і його проявів на індивідуально-особистісному рівні. У статті розглядається етимологія категорії «творчий потенціал», виділені основні характеристики й рівні змісту поняття «потенціал», проаналізовано багато підходів, що акцентують увагу на різних аспектах як самого творчого потенціалу, так і процесу його розвитку.

Ключові слова: творчий потенціал, ресурс, здібності, творча діяльність.

В основе теоретической концепции развития творческого потенциала личности средствами образования лежит понимание феномена творчества и его проявлений на индивидуально-личностном уровне. В статье рассматривается этимология категории «творческий потенциал», выделены основные характеристики и уровни содержания понятия «потенциал», проанализировано множество подходов, акцентирующих внимание на различных аспектах как самого творческого потенциала, так и процесса его развития.

Ключевые слова: творческий потенциал, ресурс, способности, творческая деятельность.

Hua WEI. ESSENCE OF CREATIVE POTENTIAL AND CONCEPTUAL APPROACHES IN THE CONTEXT OF ITS DEVELOPMENT

Understanding of the phenomenon of creativity and its manifestations on the individual and personal level is the basis for theoretical conception of development of creative potential of an individual by means of education. The Article considers etymology of the category «creative potential», the main characteristics and

levels of content of the notion «potential» were distinguished, a lot of approaches focused on different aspects of both the creative potential and the process of its development were analyzed. Development of creative potential is particularly important for future teachers of music. Among compulsory professional competences of future teachers the «ability to organize cooperation of pupils, support activity and initiative of those who study independently, develop their creative skills» was distinguished.

The teacher who is a creative person and has creative potential is able to support creative skills of the pupils.

Key words: creative potential, creative potential, resource, skills, creative activities.

Цао ХУНКАЙ. МУЗИЧНА СИНЕРГІЯ ЯК МЕТА ВОЛЬОВИХ ДІЙ КЕРІВНИКА ШКІЛЬНОГО ХОРУ

Стаття присвячена уточненню теоретичного уявлення про вольових діях вчителя музики, що виконує функції диригента шкільного хору. Розглядається сутність і структура феномена вольової дії. Обґрунтовується судження про те, що ефективним способом змінення волі колективу школярів до хорового співу є роз'яснення музичної синергії як мети цього виду діяльності.

Ключові слова: воля, вольові дії, хоровий спів, керівник хору, музична освіта, музична синергія.

Статья посвящена уточнению теоретического представления о волевых действиях учителя музыки, выполняющего функции дирижера школьного хора. Рассматривается сущность и структура феномена волевого действия. Обосновывается суждение о том, что эффективным способом укрепления воли коллектива школьников к хоровому пению является разъяснение музыкальной синергии как цели этого вида деятельности.

Ключевые слова: воля, волевые действия, хоровое пение, музыкальное образование, руководитель хора, музыкальная синергия.

Cao HONGKAI. THE MUSICAL SYNERGY AS THE GOAL OF VOLITIONAL ACTIONS OF THE HEAD OF THE SCHOOL CHOIR

The article is devoted to the clarification of the theoretical ideas of will and volitional actions of the teacher of music which is carrying out functions of the conductor of school chorus. The essence and structure of a phenomenon of strong-willed action is considered. The will is characterized in the broadest sense of the word (as purposeful behaviour, peculiar to the man) and in the narrow sense of the word (as the psychological act of overcoming of internal or external obstacles on a way of desires realization). It is argued that the strong will is provided with clear comprehension of the purpose and motives of behaviour. The choral singing of the schoolboys and schoolgirls frequently happens unsuccessful owing to the various conflicts between the will of the teacher (conductor) and strong-willed actions of the pupils. It substantiates the proposition that an effective way to strengthen the will of the students to choral singing is the explanation by the teacher - conductor of the purpose of this kind of activity. The purpose of choral singing is the achievement of dynamic, harmonic, timbre, articulation and other expressive effects of musical intonation synergy.

Key words: Will, volitional actions, choral singing, the chief of chorus, musical education, musical synergy.

Чен Цзіцзян. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МЕТРОРИТМІЧНИХ ЗНАНЬ ТА УЯВЛЕНЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

У статті обговорюються теоретичні передумови формування у майбутнього вчителя музики уявлень про метроритмічні властивості вищого рівня організації музичної форми. Розглядаються музично-теоретичні концепції синтаксичного та композиційного метроритму. З'ясовується роль цих музично-виконавських засобів виразності у створенні пропорційної, логічної, концептуально цілісної звукової форми твору.

Ключові слова: метроритм, музичний твір, музичне виконавство, методика музичного навчання, вчитель музики.

В статье обсуждаются теоретические предпосылки формирования у будущего учителя музыки представлений о метроритмических свойствах высшего уровня организации музыкальной формы. Рассматриваются музыкально-теоретические концепции синтаксического и композиционного метроритма. Выясняется роль этих музыкально-исполнительских средств выразительности в создании пропорциональной, логичной, концептуально целостной звуковой формы произведения.

Ключевые слова: метроритм, музыкальное произведение, музыкальное исполнительство, методика музыкального обучения, учитель музыки.

Chen ZIJIAN. THEORETICAL BASES OF FORMATION OF RHYTHMIC IMAGES AND KNOWLEDGE OF THE FUTURE TEACHER OF MUSIC

The article discusses the theoretical background of formation images and ideas of the future teacher of music relevant to rhythmical and metrical properties of high-level organization of the musical form. The musicological concepts of syntactic and composition rhythm are examined. The role of these musical means of expressiveness in the creation of proportional, logical, conceptually complete sound form is found out. Such conclusions are received: 1) The theoretical concepts of multilevel rhythmic organization of the musical form give the basis for improvement of teachers and students knowledge about a complex of music-expressive means, about the real complexity of temporary structure of a musical works. 2) The greatest attention should be given to the knowledge and acoustical images of syntactic and composite rhythm and meter of the musical form. 3) Theoretical and practical mastering by rhythmic structures of a highest level is an obligatory condition of creation by the interpreter of proportional, logical, complete sound image of musical work.

Key words: rhythm, meter, music form, performance practice, technique of musical training, teacher of music.

Чжан ЇФУ. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО СПРИЙНЯТТЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті розглянуто проблему формування художньо-образного сприйняття майбутніх учителів музики, як професійно-необхідної здатності, що дeterminує ефективність їх фахової підготовки та майбутньої педагогічної діяльності. На основі наукових положень про єдність перцептивних, інтелектуальних, репродуктивних та творчих складових художньої свідомості визначено зміст та структурні компоненти художньо-образного сприйняття (емоційно-перцептивний, когнітивно-операційний та інтерпретаційно-оцінний).

Ключові слова: художньо-образне сприйняття, емоції, асоціації, мислення, інструментальне виконавство.

Статья посвящена проблеме формирования художественно-образного восприятия будущего учителя музыки, как профессионально-необходимого качества, которое определяет эффективность его специализированной подготовки и педагогической деятельности. На основе научных концепций о единстве перцептивных, интеллектуальных, репродуктивных и творческих составляющих художественного сознания определены содержание и структурные компоненты художественно-образного восприятия будущих учителей музыки (эмоционально-перцептивный, когнитивно-операционный, интерпретационно-оценочный).

Ключевые слова: художественно-образное восприятие, эмоции, мышление, ассоциации, инструментальное исполнительство.

Zhang YIFU. THE CONTENT AND STRUCTURE OF ARTISTIC AND IMAGINATIVE PERCEPTION OF THE FUTURE TEACHERS OF MUSIC

The article deals with the term «artistically image-bearing perception (in the ways of the perspectives of modern musical pedagogy and psychology). The peculiarities of shaping the student's phenomenon under discussion in the process of instrumental performance are being discussed in the article. The role of ear-minded perceptions, association, images, and intonation as psychological mechanism for preserves music teachers activation of artistically image-bearing perception in the process of meeting artistically performance objectives is studied in the article. The article deals with the issue of shaping the artistic and imaginative perception of future music teachers which is considered to be the prerequisite for their vocational skills that determines the effectiveness of their future professional training and educational activities. With reference to the scientific basic findings about the unity of perceptual, intellectual, and creative components of reproductive artistic consciousness, the content and the structural components of artistic and imaginative perception of future music teachers (such as emotional, perceptual, cognitive-operational and interpretative-evaluative) have been defined. Emotionally perceptive component reflects the ability to touch and deep comprehension of the nature of the emotional experience of music. Cognitive-operating component reflects the scope, quality, consistency and interaction of music and theoretical knowledge and intelligence. Interpretative - evaluative component contains the following elements: performing and verbal interpretation, aesthetic evaluation of music events.

Key words: artistically image-bearing perception, emotion, association, thinking, instrumental performance.

Чжу Цзюньцяо. ЗМІСТ І СТРУКТУРА ВОКАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК НАУКОВОЇ КАТЕГОРІЇ

У статті розкрита сутність поняття «вокальна культура» майбутніх фахівців мистецтва», яке обґрунтовано шляхом аналізу науково-теоретичних положень історії та сучасної філософії, культурології, музикознавства та мистецької освіти щодо художньо-естетичного розвитку особистості; запропоновано авторське розуміння обраного феномена та представлено відповідні структурні компоненти.

Ключові слова: вокальна культура, структура вокальної культури, фахівець мистецтва.

В статье раскрыта сущность понятия «вокальная культура» будущих специалистов искусства, которая обоснована на основе анализа научно-теоретических положений современной философии, культурологии, музыковедения и педагогики искусства относительно художественно-эстетического развития личности; предложена структура вокальной культуры, которая состоит из мотивационно-ценостного, когнитивного и творческо-исполнительского компонентов.

Ключевые слова: вокальная культура, структура вокальной культуры, специалист искусства.

Zhu JUNQIAO. CONTENT AND STRUCTURE OF SONG CULTURAL AS A SCIENCE CATEGORY

The article revealed the essence of the concept of “vocal culture” of future experts of art, which is substantiated as a result of the analysis of scientific-theoretical statements in history and modern philosophy, culturology, musicology and art pedagogics regarding to art and aesthetic development of the personality; the relevance of the chosen problem is defined, which is designated mainly in connection with an orientation of pedagogical process on training students to versatile activity, for development of creative abilities in students and professional competence; the author’s understanding of the chosen phenomenon is proposed, in which the main place is held the process of improvement, accumulation of professional knowledge, skills, abilities, properties, competence, skills by singer which is necessary for performing and teaching activity; presented the structure of vocal culture, which is consist of motivational-valuable, cognitive and creative-performing components, which is representing functions and specificity of creative activity of the vocalist as the performer and the teacher.

Key words: vocal culture, the structure of the vocal culture, the expert of art.

Юань Янь. СУТНІСТЬ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті розглянуті причини виникнення проблем в освіті студентів музично-педагогічних факультетів України і Китаю. Серед них відзначаються такі: спрямованість навчання на реалізацію вузькоспеціальних компетенцій учителя (гра на інструменті, диригування, вокал); тенденція в теоретичній підготовці студентів, пов’язаної з «натаскуванням»; незначна увага викладачів до самостійної роботи студентів; лекційна форма вивчення процесуальної сторони підготовки вчителя музики. У статті також розглянуто функції практико-орієнтованого навчання у контексті синергетичного підходу.

Ключові слова: практико-орієнтоване навчання, вчитель музики, самопідготовка, самостійна діяльність, синергетичний підхід у навчанні.

В статье рассмотрены причины возникновения проблем в образовании студентов музыкально-педагогических факультетов Украины и Китая. Среди них отмечаются следующие: направленность обучения на реализацию узкоспециальных компетенций учителя (игра на инструменте, дирижирование, вокал); тенденция в теоретической подготовке студентов, связанной с «натаскиванием»; незначительное внимание преподавателей к самостоятельной работе студентов; лекционная форма изучения процессуальной стороны подготовки учителя музыки. В статье также рассмотрены функции практико-ориентированного обучения в контексте синергетического подхода.

Ключевые слова: практико-ориентированное обучение, учитель музыки, самоподготовка, самостоятельная деятельность, синергетический подход в обучении.

Yuan YAN. THE NATURE OF PRACTICALLY ORIENTED APPROACH IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS

In the article examined the reasons of the emergence of problems in the preparing of practical activity of the students of the musically pedagogical faculties of the Ukraine and China. Some of them are: a directivity of musical education for the realization of the specific capacities of a teacher (playing the musical instrument, conducting, vocals), presence in the theoretical training of students of trends to the «learning by heart», poor attention of the teachers for quality of the independent work of the future specialists, theoretical

form of the education process of a future music teacher. Professionally pedagogical capacity is attained and appeared in the specific psychologically pedagogical situation. The specific of the traditional artistic education in the university does not allow to students to have this capacity. Also in the article I examined the functions of the practically oriented educational process in the context of a synergistic approach.

Key words: practically oriented educational process, music teacher, self-study, independent work, synergistic approach in the education.

Петро ПЕТРОВ, Євгеній ПОНОМАРЕНКО. ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ-КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ДІТЯЧИХ ХОРЕОГРАФІЧНИХ КОЛЛЕКТИВІВ

У статті порушене проблему спеціальної підготовки майбутніх учителів музики до концертмейстерської роботи у дитячих хореографічних колективах. Розкривається поліфункціональна властивість концертмейстерської діяльності. Показано генералізовану сутність селективної функції концертмейстера хореографії в успішному виконанні функціональних обов'язків концертмейстера.

Ключові слова: концертмейстерство, концертмейстерська підготовка вчителя, концертмейстерство у хореографії, селективна функція концертмейстера.

В статье поднята проблема специальной подготовки будущих учителей музыки к концертмейстерской работе в детских хореографических коллективах. Раскрывается полифункциональный аспект концертмейстерской деятельности. Обоснована генерализированная сущность селективной функции концертмейстера хореографии, её значение в успешном выполнении функциональных обязанностей концертмейстера.

Ключевые слова: концертмейстерство, концертмейстерская подготовка учителя, концертмейстерство в хореографии, селективная функция концертмейстера.

Peter PETROV, Eugene PONOMARENKO. MULTIFUNCTIONALITY OF THE ACTIVITY OF A MUSIC TEACHER-ACCOMPANIST OF A CHILDREN CHOREOGRAPHY ENSEMBLE

The article deals with the issue of special training of teacher – accompanists of children ensembles. The analysis of scientific sources about concertmastership as a type of music – performance art and activity of music teacher is given. The objective of the article is to justify and reveal multifunctionality of accompany activity of a music teacher in a children choreography ensemble, to define specific features of such an activity, which differentiate it from the work of accompanist in the sphere of music education.

The following functions were defined: music – developing function, which aims at the development of the feeling of rhythm, metre, tempo, musical space; music – educational function, which provides the formation of artistic taste, understanding of music images, the sense of music language; the function of collective and individual creative support, which supports pedagogical process of involvement dancers and musicians into integrated creative activity, readiness of dancers to work in the creative group on a common artistic idea; pedagogical function, which provides independent rehearsal work of dancers. Selective function was defined as generalised, the one, which is extrapolated onto all the other functions of accompanist of choreography and provides the quality of their implementation.

Key words: concertmastership, the activity of accompanist, multifunctionality of accompanist activity, concertmastership.

Анастасія ПОЛЯКОВА. ПСИХОЛОГО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СПРИЙНЯТТЯ МУЗИЧНОГО РИТМУ

У статті проаналізовано сутність музичного ритму як важливого компоненту музичної мови та засобу вираження художньо-емоційного змісту музичного твору, його жанрово-стилістичних ознак. Визначено, що психолого-фізіологічні закономірності сприйняття музичного ритму базуються на функціональних зв'язках центральної нервової системи людини, а також мають рухову природу (моторна теорія, принцип динамічної регуляції). Акцентовано важливості розвитку музично-ритмічних відчуттів та уявлень як засобів підвищення ефективності художньо-пізнавальної і творчо-виконавської діяльності музиканта.

Ключові слова: музичне сприйняття, метр, ритм, музично-ритмічні відчуття, слухо-моторні уявлення.

В статье проанализированы существенные характеристики музыкального ритма как важного музыкального компонента и средства передачи художественно-эмоционального содержания музыкального произведения, его жанрово-стилистических черт. Определено, что психолого-физиологические закономерности восприятия музыкального ритма основываются на функциональных связях центральной нервной системы человека, а также имеют двигательную

природу (моторная теория, принцип динамической регуляции). Акцентирована важность развития музыкально-ритмических ощущений и представлений как средства повышения эффективности художественно-познавательной, творческой и исполнительской деятельности музыканта.

Ключевые слова: музыкальное восприятие, метр, музыкально-ритмические ощущения, слухо-моторные представления.

Anastasiya POLYAKOVA. PSYCHOLOGICAL AND PHYSIOLOGICAL REGULARITIES OF MUSICAL RHYTHM PERCEPTION

This article analyzes the essence of musical rhythm as an important component of musical language and the means of expressing artistic and emotional content of a piece of music, its genre and stylistic features. It shows that psychological and physiological regularities of musical rhythm perception are based on functional relations of human central nervous system and that they have the motorial nature (motor theory, dynamic regulation principle). It emphasizes the importance of the development of musical and rhythmic sensation and imagination as the means of improvement of musician's artistic and cognitive, creative and executive activity. The study of the processes of artistic consciousness has always been the basis for solving problems of musical creativity, activity in the field of art. Admitting importance of musical cognition development in all its components (auditory and perceptual, emotional, analytical) scientists state that the significant role of this process belongs to the formation of the ability to perceive musical rhythm as the component of musical language, the means of rendering emotional and artistic content of genre and stylistic characteristics in composition.

Key words: musical perception, meter, rhythm, musical and rhythmic sensation, auditory and motor conceptions.

Елена ПОЛЯКОВА. ПЕРМАНЕНТНОЕ РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ ПЕДАГОГА-МУЗЫКАНТА В УСЛОВИЯХ ПОЛИСУБЪЕКТНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

В статье рассматривается сущность перманентного развития педагога-музыканта в специфических условиях полисубъектного взаимодействия. Механизмом перманентного развития является интерпретация музыкального произведения. В исследовании выявлены условия полисубъектного взаимодействия и тенденции перманентного развития педагога-музыканта.

Ключевые слова: перманентное развитие, музыкально-образовательный процесс, педагог-музыкант, инварианты профессионализма, полисубъект, полисубъектное взаимодействие.

У статті розглядається сутність перманентного розвитку педагога-музиканта в специфічних умовах полісуб'єктної взаємодії. Механізмом перманентного розвитку є інтерпретація музичного твору. У дослідженні виявлено умови полісуб'єктної взаємодії та тенденції перманентного розвитку педагога-музиканта.

Ключові слова: перманентний розвиток, музично-освітній процес, педагог-музикант, інваріанти професіоналізму, полісуб'єкт, полісуб'єктна взаємодія.

Elena POLYAKOVA. PERMANENT DEVELOPMENT OF PERSONALITY OF A MUSIC TEACHER IN THE CONDITIONS OF SPECIFIC POLYSUBJECT INTERACTION

The essence of permanent development of a music teacher in the specific conditions of polysubject interaction has been examined in this article. The actuality of permanent development of a professional is based on the idea of development of personality human potential throughout their whole life. The permanent professional development is connected with professionalism invariants closely and, in particular, with the formation and development of personality traits and professional qualities of a teacher-musician. The author comes to the conclusion that the polysubject in music education is composed of real subjects and quasi-subjects, and that the mechanism of the permanent development of a personality and invariants of his/her professionalism in the specific polysubject interaction is the interpretation of a musical composition. In the research, the conditions of polysubject interaction have been revealed: creative character of musical activity, allotropism, polyfunctionality and polyculturality of the musical and educational process, and the tendency of permanent development of a teacher-musician: staginess, asynchrony, temporal plasticity and two-vector orientation.

Key words: permanent development, musical and educational process, teacher, musician, professional invariants, polysubject, polysubject interaction.

Ірина УКРАЖЕНКО. ЗНАЧЕНИЕ ФОЛЬКЛОРНЫХ ТРАДИЦИЙ КАК СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРЫ ЛИЧНОСТИ

Стаття призначена осмисленню значення фольклорної спадщини і важливості її поглиблого вивчення як одного із стратегічних напрямків розвитку культури особистості. Доводиться, що народна культура підтримує збереження духовної безпеки соціуму, забезпечує розвиток художньої культури особистості і показує перспективу успішного проведення модернізаційних ініціатив.

Ключові слова: фольклорні традиції, ціннісні орієнтири суспільства, освіта, стратегічний напрямок, культура особистості.

Статья посвящена осмыслению значимости фольклорного наследия и важность его углубленного изучения как одного из стратегических векторов развития культуры личности. Доказывается, что народная культура поддерживает сохранение духовной безопасности социума, обеспечивает развитие художественной культуры личности и намечает перспективу успешного проведения модернизационных инициатив.

Ключевые слова: фольклорные традиции, ценностные ориентиры общества, образование, стратегическое направление, культура личности.

Irina UKRAZHENKO. THE IMPORTANCE OF FOLK TRADITIONS IN A STRATEGY OF DEVELOPMENT OF PERSONAL CULTURE

The article dwells upon the comprehension process of folk heritage significance under the conditions of public life transformations. Particular attention of research has been given to the unique role of folklore in the field of education. It is accentuated that national traditions are able to foster moral and cultural consciousness of an individual and to raise the level of art education of a nation as well as to strengthen personal vital and professional position. The analysis of axiological and target orientations of modern society demonstrates outstanding importance of deep studying of the national component as one of the strategic approach in the development of personal culture. And this reveals the need of updating the ethno-cultural heritage and enhancing the awareness of its importance in a creative pursuit of young generation. As a result of the research the author provides a proof that it is the folk culture that boosts mechanisms which preserve spiritual security of the social environment and this, in its turn, provides a high level of artistic culture of the individual and gives a perspective and ability of successful modernization.

Key words: folk traditions, axiological orientation of society, education, strategic approach, personal culture.

Анжеліка ТАТАРНИКОВА. СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МУЗИКАНТІВ З АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ

У статті розкрито концептуальні підходи зарубіжних та українських учених до дослідження сутності професійної компетентності студентів музичних спеціальностей з арт-менеджменту. На основі провідних ідей та методологічних настанов компетентнісного підходу до організації та оцінки якості професійної управлінської підготовки менеджерів обґрунтовано сутність і специфіка професійної компетентності майбутніх фахівців-музикантів з арт-менеджменту. Узагальнено, що найважливіші ознаки вияву професійної компетентності повинні набути своєї більшої конкретизації для представників творчих та соціономічних професій загалом, зокрема для фахівців музичних спеціальностей, через конкретизацію змісту провідних компонентів її внутрішньої структури. Професійна компетентність арт-менеджера у сфері культури і мистецтва здебільшого тлумачиться як здатність творчо застосовувати отримані знання й гнучко використовувати сучасні методи управління.

Ключові слова: професійна компетентність з арт-менеджменту, компетентністний підхід, управлінська підготовка студентів музичних спеціальностей.

Анжеліка ТАТАРНИКОВА. СУЩНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ МУЗЫКАЛЬНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ПО АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ

Статья посвящена анализу концептуальных подходов зарубежных и украинских ученых к исследованию сущности профессиональной компетентности студентов музыкальных специальностей по арт-менеджменту. На основе ведущих идей и методологических установок компетентностного подхода к организации и оценке качества профессиональной и управленческой подготовки менеджеров обоснована сущность и специфика профессиональной компетентности студентов музыкальных специальностей по арт-менеджменту. Определено, что важнейшие признаки проявления профессиональной компетентности должны обрести свою большую

конкретизацию для представителей творческих и социономических профессий в целом, в том числе для специалистов музыкальных специальностей, по конкретизацию содержания ведущих компонентов ее внутренней структуры. Профессиональная компетентность менеджера в сфере культуры и искусства в основном понимается как способность творчески применять полученные знания и гибко использовать современные методы управления.

Ключевые слова: профессиональная компетентность по арт-менеджменту, компетентностный подход, управленческая подготовка студентов музыкальных специальностей.

A. TATARNIKOVA. ESSENCE OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF STUDENTS OF MUSICAL SPECIALTIES ON ART-MANAGEMENT

The conceptual approaches of foreign and Ukrainian scientists to the research of the essence of professional competence of music students in Arts Management are covered in the article. Based on the keynotes and methodological guidance of the competency-based approach to the organization and estimation of quality of managers' professional and administrative training, the essence and the specific features of the professional competence of music students in Arts Management are validated. It is summarized that the most important characteristics of the professional competence display should acquire more specification for the representatives of creative and socioeconomic professions in general, and in particular for the music specialists, through the specification of the contents of the main components of its internal structure. The professional competence of managers in the field of culture and art is mainly explained as an ability to apply the gained knowledge creatively and to use the contemporary methods of administration in a flexible way.

Key words: professional competence in art-management, competent approach, management training.